

ע"פ 8162/09/15 - קובי פרבדה, שמוליק מייזל, אסף משה פוגל נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 8162-09-15 פרבדה נ' מדינת ישראל ע"פ 11934-09-15 פוגל נ' מדינת ישראל ע"פ 54685-08-15 מייזל נ' מדינת ישראל

בפני כבוד הנשיאה דבורה ברלינר, אב"ד
כבוד השופט ג'ורג' קרא, ס"נ
כבוד השופטת אסתר נחליאלי-חיאט
מערערים 1. קובי פרבדה
2. שמוליק מייזל
3. אסף משה פוגל
נגד
מדינת ישראל
משיבה

פסק דין

השופט ג' קרא - ס"נ:

1. לפנינו שלושה ערעורים שהדין בהם אוחד. שלושת הערעורים מופנים נגד הכרעת דינו של בית משפט השלום בתל אביב בת"פ 18226-06-13 **מדינת ישראל נ' מייזל** מיום 15.4.15, במסגרתה הורשעו שלושת המערערים, שוטרים במשטרת ישראל, בעבירות אלימות כלפי נחקרים שהיו נתונים באותה שעה במשמורת חוקית (להלן ולשם הנוחות יצוינו המערערים בשמותיהם "מייזל, פוגל ופרבדה"). בגזר הדין נדונו מייזל ופוגל לשישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ותשעה חודשי מאסר על תנאי ופרבדה נדון לשישה חודשי מאסר על תנאי. המערערים לא ערערו על גזר הדין, אלא על הכרעת הדין בלבד.

רקע

2. המערערים שירתו יחד כבלשים במחלקת הבילוש באותה תחנת משטרה, כאשר מייזל שימש כקצין המחלקה. בחודש נובמבר 2012 פתחה מח"ש בחקירה סמויה נגדם ונגד שוטרים נוספים ממחלק הבילוש בתחנה לאחר שהתברר כי לאורך מספר חודשים הוגשו למח"ש מספר תלונות נגד בלשי התחנה על ידי

עמוד 1

מתלוננים שונים, שאינם קשורים זה לזה. במהלך החקירה בוצעו האזנות סתר לטלפונים הניידים של המערערים ועם המעבר לחקירה גלויה נחקרו המערערים ובלשים נוספים תחת אזהרה כחשודים בעבירות אלימות.

3. בסופו של יום, בתאריך 5.6.13, הוגש כתב אישום נגד חמישה שוטרים ממחלק הבילוש בתחנה ובהם שלושת המערערים. כתב האישום מחזיק ארבעה אישומים המתארים ארבעה אירועי אלימות אשר התרחשו במועדים שונים בפרק זמן של כתשעה חודשים בשנת 2012 ואשר בוצעו על ידי חמשת השוטרים - חלקם ביחד וחלקם בנפרד - כלפי ארבעה מתלוננים שונים, שנעצרו על ידם במהלך עבודתם כבלשים ובנסיבות שעוררו את חשדם. כל המתלוננים בעלי עבר פלילי קודם והיו מוכרים למשטרה ולמערערים. איש מהם לא התלונן בעבר במח"ש נגד שוטרים.

4. סמוך לתחילת ההליך בבית משפט קמא הודיעה המשיבה על מחיקתו מכתב האישום של אחד מחמשת הנאשמים, השוטר בן חמו (מי שהיה נאשם 5). נאשם נוסף, השוטר דרורי (מי שהיה נאשם 3), זוכה בהכרעת הדין לאחר שנשמעו הוכחות, מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום והמשיבה לא ערערה על זיכוי. גם המערער פרבדה זוכה מאחד משני האישומים שיוחסו לו (האישום השני), וגם על כך לא הוגש ערעור. בהכרעת הדין הורשעו השוטרים מיידל ופוגל בשני האישומים (האישומים הראשון והשני) שיוחסו להם והשוטר פרבדה הורשע באישום אחד (האישום השלישי) ומכאן הערעורים.

הכרעת דינו של בית המשפט קמא

5. הכרעת הדין מבוססת על מספר קביעות כלליות ביחס למהימנות המתלוננים, המערערים ועדי ההגנה ובהמשך על פירוט הממצאים ביחס לכל אחד מהאישומים. ואלו הקביעות הכלליות שבהכרעת הדין:

א. המתלוננים הותירו רושם אמין והגרסאות בדבר האלימות שהופעלה נגדם הינן גרסאות אמת, הנתמכות בממצאים אובייקטיביים - תלונות מיידיות, האזנות סתר ופעולות שננקטו על ידי המערערים. כל אחד מהמתלוננים היה עקבי באשר למעשי האלימות ונזהר שלא להאשים את כל הבלשים שנכחו בחדר הבילוש. מרבית הסתירות בדבריהם נוגעות לעניינים שוליים. עוד נקבע כי בין המתלוננים אין קשר והם אינם מכירים זה את זה וכן כי האירועים שבכתב האישום מצביעים על דפוס התנהגות שיש בו כדי לחזק את גרסאות המתלוננים.

ב. המערערים הותירו רושם בלתי אמין הן לנוכח התרשמותו הבלתי אמצעית של ביהמ"ש והן לנוכח האזנות הסתר ודו"חות הפעולה שנועדו להסביר את הפגיעות במתלוננים.

ג. בכל הנוגע לאופן ביצוע החקירה עדיפות עדויות חוקרי מח"ש על פני טענות המערערים, שכן החוקרים תיעדו את כל פעולות החקירה, פירוט בהרחבה את נסיונות התחמקות מהחקירה של חלק מן המערערים, הקפידו לאפשר להם להיוועץ בעורכי דינם והקליטו את רוב פעולות החקירה. לפיכך, במקרים שבהם שמר מי מהמערערים על זכות השתיקה, היוותה שתיקתו חיזוק לראיות התביעה.

ד. המערערים שוחחו ביניהם הן לפני החקירות במח"ש והן לאחריהן והיו מודעים, או לפחות חששו, שהם נתונים להאזנה, והדבר עולה מהאזנות הסתר.

ה. רוב עדי ההגנה ניסו לסייע למערערים, למשל בדרך של יצירת מזכר מאוחר ביחס לאישום הראשון

וביהמ"ש קמא- בהתייחסו לשניים מעדי ההגנה - ביקר אותם על כך.

טענות המערערים - כללי

6. אף כי שלושת הערעורים הוגשו באופן עצמאי ובנפרד, ניתן לזהות מספר טענות משותפות שמהן נגזרו גם הטענות הפרטניות הייחודיות לכל אחד מהמערערים. לשם הנוחות ורציפות הדיון יובאו תחילה הטענות הכלליות וההתייחסות לטענות הפרטניות תובא בהמשך, ככל שתידרש, במסגרת בחינת ההרשעות בכל אחד מהאישומים.

7. ואלו הן, בתמצית, טענותיהם הכלליות של המערערים:

א. במקרה זה מתקיים חריג לכלל אי התערבותה של ערכאת הערעור בממצאי עובדה ומהימנות.

ב. הנמקת בית המשפט קמא לוקה בחסר ואינה עומדת בחובת ההנמקה בכל הנוגע להעדפת גרסה אחת על רעותה. בהנמקת חסר זו כשלעצמה יש כדי להקים ספק סביר (ע"פ 2879/14) והיא אף פוגעת בזכות המערערים לבחון את הכרעת הדין.

ג. בית המשפט קמא התעלם מסתירות מהותיות ומשקרים בגרסאות המתלוננים תוך יישום כלל "פלגין דיבורא" כמו כן התעלם ביהמ"ש קמא מהאינטרס הברור שהיה לכל אחד מהמתלוננים בטרפוד חקירת המשטרה נגדו. לא ניתן גם משקל רב לעבירות הפליליות של המתלוננים או לעברם ולשקריהם ביחס "מעטפת האירועים".

ד. המערערים מסרו גרסאות עקביות ומהימנות, המתיישבות עם השכל הישר, נתמכות בדוחות הפעולה שכתבו, בעדי ההגנה ואף בעדי התביעה. האזנות הסתר מלמדות כי לא היה למערערים דבר להסתיר וכי הם לא תיאמו גרסאות ביניהם.

ה. בניגוד לקביעת ביהמ"ש קמא, חקירות מח"ש לא תועדו במלואן ואף היו ארוכות מן המקובל.

ו. קיימים מחדלי חקירה קשים- בשל ניהול החקירה בחלוף זמן ניכר מהאירועים ובשל הימנעות מביצוע בדיקות נדרשות - המעוררים ספק סביר באשמת המערערים ואשר גרמו לקיפוח מהותי בהגנתם.

ז. משמעות ביטול כתב האישום נגד השוטר בן חמו היא כי עדותו של בן חמו מקובלת על המשיבה כעדות אמינה בעוד עדותו של המתלונן באישום הראשון אינה כזו. בדומה, זיכויים של דרורי ופרבדה מהאישום השני מלמד כי ביהמ"ש קמא לא נתן אמון בגרסת המתלונן (באישום השני) ביחס אליהם ומעמיד בסימן שאלה גם את יתר חלקיה של גרסתו.

תשובת המשיבה- כללי

8. המשיבה גורסת כי אין להתערב בהכרעת דינו של ביהמ"ש קמא בהיותה מנומקת ומפורטת. ביהמ"ש קמא סקר את רובן המכריע של הראיות, התייחס לטענות המערערים ונימק את קביעותיו ובכך יצא ידי חובת ההנמקה, משאין עליו חובה להתייחס לכל ראיה וראיה ולכל עד ועד.

9. ביהמ"ש קמא קבע כי אין קשר בין המתלוננים ואין מדובר בקנוניה לטפול אשמה על המערערים, ולראייה-

המתלוננים תיארו דפוס אלימות דומה, היו עקביים בגרסתם והקפידו לייחס את המעשים רק למי שהיו בטוחים שלקחו בהם חלק והסתירות בגרסאותיהם התייחסו לעניינים שוליים ולדברים מקובלים אצל עבריינים, כפי שנקבע.

10. קביעת ביהמ"ש קמא כי המערערים לא עשו רושם טוב ומהימן מבוססת הן על התרשמותו הבלתי אמצעית והן על האזנות הסתר.

11. לבסוף נטען כי אין לקבל את טענת השיהוי בחקירה, שכן החקירה החלה לאחר הצטברות התלונות על שוטרי התחנה.

פירוט האישומים והקביעות העובדתיות שבהכרעת הדין

האישום הראשון (המערערים 2 ו-3 - השוטרים מייזל ופוגל).

12. ביום 16.11.12 בשעה 10:00, במהלך סיור שערכו, הבחינו השוטרים מייזל, פוגל ובן חמו במתלונן (להלן: "המתלונן או בן חיים") הרכוב על אופנוע. השלושה דלקו אחריו בשל חשד לביצוע עבירות תנועה. בן חיים המשיך בנסיעתו עד הגיעו למוסך, שם נעצר על ידי השלושה ונכבל כשידיו מאחורי גבו. בן חיים הובא לתחנה, הוכנס למשרד הבילוש שם נערך חיפוש על גופו, שבמהלכו מסר לשוטרים אלה מתקפלת שהיתה ברשותו.

בעוד בן חיים יושב בחדר הבילוש כשידיו כבולות, הכה אותו פוגל בכך שסטר על פניו, הטיח את ראשו בקיר, חבט בו באגרופיו וחנק אותו באמצעות האלה. מעשיו אלו בוצעו בנוכחות מייזל. מייזל הכה גם הוא את בן חיים בסטירות לפניו ובהטחת ראשו בקיר.

במהלך האירוע אמרו פוגל ומייזל לבן חיים כי לא יוכל לברוח מפניהם בעיר משום שהם 'הבילוש של גבעתיים' ופוגל הוסיף כי אם יראה אותו שוב ויחשוב שהוא מנסה להימלט - 'ימערך וידרוס' אותו.

כתוצאה ממעשיהם של פוגל ומייזל נגרמו לבן חיים המטומה מתחת לעינו השמאלית, שריטות שטחיות בלחי השמאלית ורגישות מחתחת לעינו הימנית ועל אפו. לשניים יוחסה עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות (עבירה לפי סעיפים 380 ו-382(א) לחוק) והם הורשעו בביצועה.

13. בית המשפט קמא קבע כי בן חיים מסר גרסת אמת לעניין אלימות השוטרים כלפיו בחדר הבילוש. לביסוס מסקנתו זו עמד על תיאור המכות שקיבל כפי שמסר בן חיים בהודעתו; על העובדה כי מחדר הבילוש נלקח בן חיים לשימוע תנועה במרחב דן ושם מסר לקצינה כי הוכה בתחנה (תלונה מיידית) וזו תיעדה את דבריו בטופס השימוע ומסרה בהודעתה כי הבחינה בסימן אדום בולט על לחיו; על ההבחנה שעשה בן חיים בין השוטרים פוגל ומייזל שהכו אותו לבין השוטר בן חמו שנכח בחדר אך לא השתתף בהכאתו; על כך שבתמונות המצלמה שתיעדה את יומן התחנה נראה בן חיים נכנס לתחנה ללא פגע ויוצא ממנה כשעל לחיו סימן ברור של פגיעה בלחי (יוער כי ביהמ"ש קמא ציין כי מדובר בפגיעה בלחי ימין, אולם נראה כי מדובר בטעות סופר שכן המדובר בלחי שמאל כפי שעולה מהתמונות עצמן, מגרסת בן חיים ומהודעת הקצינה שערכה את שימוע התנועה); גרסתם של המערערים לפיה לא ראו כל סימני פגיעה על בן חיים בעת מעצרו; פניית המערערים לקצין בתחנה (גבורין) - לאחר שנודע להם על חקירת מח"ש - בבקשה שיחבר מזכר לפיו הבחין באדמומיות בפניו של בן חיים

בעת שהייתו בתחנה וכי זה אמר לו, לשאלתו, שהדבר נגרם בנפילה; נסיונם של המערערים להסתיר את שיחתם עם הקצין בעניין הזמנת כתיבת המזכר; דחיית טענות המערערים באשר להשלכת שקרי המתלונן בן חיים על מהימנות גרסתו בכלל ככל שהדבר נוגע לנסיעתו באור אדום לפני מעצרו וזמן שהותו במוסך עד למעצרו, כאשר בעניין הראשון הודה בן חיים כי שיקר בשימוע התעבורה והעניין השני הוא עניין שולי.

טענות המערערים

14.

- א. המערערים רדפו אחרי בן חיים משום שענה לתיאורו של חשוד שנמלט מזירת פשע ולא בשל חשד לביצוע עבירות תעבורה, כפי שנכתב בהכרעת הדין.
- ב. האלה המתקפלת נתפסה במהלך חיפוש על גופו של בן חיים כשהיא מוסתרת, בניגוד לקביעתו של ביהמ"ש קמא כי בן חיים מסר את האלה לשוטרים מיוזמתו.
- ג. הקביעה כי השוטר פוגל חנק את בן חיים באלה זו שגוי וסותר את עדותו של השוטר בן חמו, אף כי לנוכח אמינות גרסתו נמחק האחרון מכתב האישום. ביהמ"ש קמא אף התעלם כליל מעדותו של בן חמו שהעיד כי השוטר מייזל לא הכה את בן חיים.
- ד. ביהמ"ש קמא התעלם מגרסאות העדים שלא הבחינו בסימני אלימות למעט סימן אדום על לחיו של בן חיים.
- ה. ביהמ"ש קמא נתן משקל רב מדי לתמונות הסטילס שפותרו מסרטוני האבטחה, אף כי אלו נערכו ע"י מח"ש בצורה מגמתית לשם הצגת חבלות מוגזמות באמצעות עיוות בתמונה, מה גם כי ההבדלים בין תמונות שונות מאותה השעה ממש מלמדים כי שוני זה יכול היה להתרחש גם בעת כניסתו של בן חיים לתחנה. כ"כ התעלם ביהמ"ש מהיעלמות סרטון האבטחה שיכול היה להראות מה קרה בזמן שהותו של בן חיים בתחנה.
- ו. ביהמ"ש הסתמך על תמונות שצילם חברו של בן חיים מבלי שנבדקה מקוריותו, מבלי שהלה נחקר על כך.
- ז. ביהמ"ש התעלם מעדויות עדי ההגנה שפגשו במתלונן בן חיים בעת שהייתו בתחנה והעידו כי הלה לא התלונן על מכות שקיבל, בניגוד לטענתו כי אמר את הדבר לכל מי שראה בתחנה.
- ח. עדותו של בן חיים רצופת שקרים בעניינים הבאים: מעבר בצומת באור ירוק, משך שהייתו במוסך עד למעצרו, מצבו הנפשי הנסער לאחר שהייתו בחדר הבילוש, צילום תמונות החבלה על ידי חברו של בן חיים בבית החולים, עדי הראיה להם סיפר כי הוכה.
- ט. העדר התאמה בין תיאוריו של בן חיים לבין החבלות שנמצאו על פניו לפי התעודות הרפואיות.
- י. ביהמ"ש התעלם מהעובדה כי בן חיים שיקר בשימוע התעבורה משטען כי עבר באור ירוק. יא. ביחס לשוטר מייזל נטען כי שתיתו בחקירה במח"ש באה על רקע חקירה דורסנית וארוכה.
- יא. גרסת בן חיים איננה עקבית ביחס למיקום ומועד תחילת האלימות נגדו- בחדר הבילוש או מחוצה לו- ולזהות הנוכחים בחדר- בייחוד נוכחותו של השוטר מייזל.

עמדת המשיבה

15. אין מחלוקת אלידבא דגרסתם של שוטרי הבילוש כי לא נצפתה חבלה על פניו של בן חיים בעת מעצרו וכי מרגע מעצרו היה הלה נתון לפיקוחם. הטענה כי מדובר בחבלה קודמת שבאה לידי ביטוי רק בחלופ הזמן איננה הגיונית ואינה עולה עם תלונתו המיידית של בן חיים בעת עריכת שימוע התעבורה, שזו לו ההזדמנות הראשונה להתלונן בפני מי שאינו קשור לבלשים כי הוכה בתחנה. גם עורכת השימוע הבחינה בסימן האדום על לחיו. מהאזנות הסתר עולה כי המערערים היו מוטרדים מקיומן של המצלמות ומה שנראה בסרטונים ופעלו להוספת זכ"ד של קצין בתחנה, וכן כי מעורבים אחרים בפרשה - דרורי ובן חמו- ראו בהם כסיבה העיקרית לחקירה. עוד עולה מהאזנות הסתר כי המעורבים חוששים שהם מצויים תחת האזנות. עוד התייחסה לסתירות שבעדויות העדים מטעם ההגנה.

דין והכרעה

16. אין מחלוקת כי בן חיים נעצר במוסך לאחר מרדף שניהלו המערערים פוגל ומיזל, יחד עם בן חמו, אחריו. המעצר לא היה כרוך בהפעלת כח. לאחר מעצרו נלקח בן חיים על ידי המערערים לתחנת המשטרה ושם הוכנס לחדר הבילוש. בשעה 14:14 נלקח בן חיים ע"י הבלשים פוגל ובן חמו לתחנה אחרת לשימוע תעבורה, שנערך בפני השוטרת חברוני ועם סיומו בשעה 14:25 הוחזר לתחנה (ת/2). מכאן, אין ולא יכולה להיות מחלוקת כי למן מעצרו ועד להחזרתו לתחנה היה בן חיים מצוי תחת משמורת ופיקוח של המערערים.

17. מחוץ לתחנת המשטרה ובתוכה, ביומן התחנה, הוצבו מצלמות אבטחה שתיעדו את המתרחש. לאחר שהתקבלה תלונתו של בן חיים, הגיע חוקר מח"ש לתחנה והוריד מהמחשב את תמונות מצלמות האבטחה בזמנים הרלבנטיים (עמ' 102, ש' 30 וכן ת/84).

18. תשע תמונות הודפסו מתוך המצלמות (ת/1) ועליהן מצוינת שעת הצילום (מזכר ת/87). בעניין זה מן הראוי לציין כי על פי בדיקת מח"ש שעון המצלמה בתחנה שבה צולמו תמונותיו של בן חיים מפגר בעשרים דקות מזמן אמת (מזכר ת/84). בארבע תמונות נראה בן חיים ליד דלפק היומן בתחנה בשעה שהוא מובל לתוך התחנה בשעה 10:18 והן מראות בבירור כי לחיו השמאלית נקיייה מכל סימן או אדמומיות. לעומת זאת בארבע מתוך חמש התמונות המתעדות את כניסתו לתחנה לאחר שהוחזר משימוע התעבורה בשעה 14:31 ניתן לראות בבירור כי על לחיו השמאלית מתנוסס סימן אדום וכי הלחי נראית נפוחה. בתמונה החמישית (מהשעה 14:31:58:924), שבה עומד בן חיים כשפניו לדלפק היומן, קשה להבחין בסימן שעל לחיו השמאלית בשל זווית הצילום. הטענה כי ההבדל בין התמונות מלמד כי ייתכן שבשל זווית הצילום בכניסתו לתחנה לא נראית האדמומיות אשר לפי הנטען על ידי המערערים היתה קיימת עוד בטרם כניסתו למשרדי הבילוש איננה יכולה להתקבל. צפייה בקטעי סרטוני האבטחה שהוגשו מראה כי זווית הצילום בארבע תמונות הכניסה אפשרה צילום ברור של לחיו השמאלית, כשזו מופנית למצלמה בשלמותה ונקלטת באופן ברור.

אין ממש בטענה כי התמונות שפיתחו אנשי מח"ש מתוך סרט האבטחה שתיעד את המתרחש ביומן התחנה הן תמונות מעוותות באיכות ירודה שהודפסו מתוך סרטוני האבטחה לאחר עריכה מגמתית של אלו, כאשר סרטונים אלו "נעלמו" ולא הגיעו לידי המערערים ולא הוצגו בבית המשפט. מצלמות האבטחה פועלות תוך תיעוד בלתי פוסק ואף סתמי של המתרחש ביומן. הסרטונים נשמרים במצלמה למשך מספר ימים עד שבועיים (ת/89) ופעולת החוקרים בבקשם לאתר בסרטונים את התמונות המתעדות את בן חיים בשעת כניסתו ויציאתו מהתחנה, כמתואר

במזכר ת/84, הינה פעולה הגיונית וטבעית פרי שיקול דעת סביר מתוך רצון להתחקות אחר התמונות הרלוונטיות מתוך שעות תיעוד רצופות של התנועות ביומן התחנה. מתוך כלל סרטוני האבטחה נשמרו הסרטונים הסמוכים לזמנים בהם נצפו כניסותיו ויציאותיו של בן חיים מן התחנה ומתוכם גם הודפסו התמונות. אין מדובר בסרטונים שנעלמו בדרך פלא אלא בסרטונים שכלל לא נשמרו מלכתחילה, בשל שיקול הדעת שהופעל ביחס לפעולות החקירה הדרושות ולא מתוך נסיון לשבש את החקירה או למנוע מהמערערים גישה לסרטונים במלואם במטרה להציג מצג שווא. בנסיבות אלו אין בכך כדי להפחית ממשקלן הראייתי של התמונות שהופקו מאותם סרטונים וכפי שכבר ציינתי לעיל תמונות אלה אכן מראות על ההבדל בין מראהו של בן חיים בעת כניסתו לתחנה בבוקר האירוע לבין מראהו לאחר שהייתו בתחנה.

לא מצאתי ממש בטענה הנוספת שעניינה בנזק הראייתי שנגרם לטענת המערערים מהיעדרם של סרטוני האבטחה בתוך התחנה ומחוצה לה, שבאמצעותם ניתן היה לבחון את טענתו, השקרת לשיטת המערערים, של בן חיים באשר למצבו הנפשי לאחר שהוכה- בהיותו אחוז טראומה ובכי- כמו גם את הטענה כי כל אימת שיצא מחדר הבילוש לשירותים סיפר לשוטרים על המכות שקיבל. גם אם היו סרטוני אבטחה אלה בנמצא ספק אם היה ניתן להבחין בהם במצב נפשי כלשהוא בו שרוי המצולם.

19. בן חיים הגיע לחדר המיון בשעה 17:27 (ת/5), היינו בחלוף כשלוש שעות משעת צילום צאתו מהתחנה. בתמונות שצולמו על ידי חברו בעת שהייתו בבית החולים ניכרים סימנים אדומים ושריטות על שתי לחיים, אך אלו שעל לחיו השמאלית משמעותיים יותר. בנוסף ניכרים סימנים אדומים על צווארו בצד שמאל (ת/4). הסימנים על לחיו השמאלית ניכרים גם בתמונות שצילמה אמו באותו ערב, לאחר שחזר מבית החולים (ת/4, עמוד אחרון). בהקשר זה אעיר כי הטענה לפיה התמונות צולמו על רקע הנחזה להיות בבית ולא בבית חולים מתייחסת לעמוד התמונות האחרון בלבד שכולל תצלומים שצולמו על ידי אמו של בן חיים בביתה לאחר שחזר מבית החולים (עמ' 14 ועמ' 42 ש' 31), ולכן אין בכך כדי להעיד על סילוף האמת כפי שנטען (סעיף 36 לטענות הערעור של המערער 3). החשיבות היא בסמיכות הזמנים בין הצילומים לבין האירועים מושא כתב האישום.

20. המערערים הלינו על קבלתם של תמונות אלו כראיה אף שמי שצילמם, חברו של בן חיים, לא הובא לעדות ולא נחקר אודות נסיבות הצילום, אופן הביצוע והעדר עריכתם. במקרה זה לא מצאתי כי שגה בית המשפט קמא בקבלת הצילומים ובהסתמכותו עליהם. הצילומים צולמו בפלאפון של בן חיים ובנוכחותו והוא שהעיד על נסיבות ביצועם, כאשר כל חלקו של חברו הוא בלחיצה על כפתור הצילום. לפי עדותו התמונות צולמו בבית החולים והתיעוד הרפואי מבדיקתו שם, נותן תוקף למה שנראה בתמונות. ואכן, יש התאמה בין סימנים הניכרים בתמונות לבין ממצאי הבדיקה: שריטות שטחיות בלחיו השמאלית, רגישות מתחת לעין ימין ועל פני האף, המטומה מתחת לעין שמאל (ת/5).

21. בניגוד לטענת המערערים, סימני החבלה שעל פניו וצווארו של בן חיים מתיישבים עם תיאורו באשר למכות שספג ומנגנון גרימת החבלה. על פי דבריו, עליהם חזר הן בהודעותיו והן בעדותו בבית המשפט, הוא ישב על ספסל בחדר הבילוש בתוך גומחה המצויה בחדר (כמתועד בצילומי המקום ת/6א) כך שמצדו הימני היה הספסל צמוד לכל אורכו לקיר הגומחה. בן חיים ישב על הספסל כך שהצד הימני של פניו וגופו סמוכים לקיר הגומחה. מכות על לחיו השמאלית, שכפי שתיאר, גרמו לכך שראשו הוטח בקיר. תיאור זה מתאים לתיאור המקום כפי שעולה מתמונות השחזור שנערך שם (ת/6א הנ"ל, עמ' 42 ש' 15-17).

שימוע התעבורה- תלונתו הראשונית של בן חיים

22. בדו"ח השימוע שנערך על ידי המפקחת חברוני נרשם כי בן חיים מכחיש שנסע באור אדום וטוען כי השוטרים כתבו לו דוחות כדי לכסות על עצמם משום שהוכחו (ת/2, מיום 16.11 בשעה 14:14).

23. בהודעתה של חברוני, שהתקבלה במקום חקירתה הראשית (ת/8, 29.11.12) מסרה כי מייזל התקשר אליה לברר האם יש צורך להביא לשימוע בפניה את בן חיים בשל אופן נסיעתו לפני מעצרו, התייעצות שצויינה על ידה כחריגה (ת/8 ש' 37). עוד מסרה כי במהלך השימוע הכחיש בן חיים שנסע ברמזור אדום וטען כי השוטרים טפלו עליו האשמה זו משום ש"הוא קיבל מכות מאותם בלשים שהביאו אותו". אף אחד מהשוטרים שהביאו אותו לשימוע לא נכח בחדר בעת השימוע שערכה לבן חיים (ת/8 ש' 15-17). כמו כן זכרה שעל לחיו השמאלית של בן חיים היה "סימן אדום בגודל בינוני" שנראה כמו שפשוף. הסימן לא היה נפוח אבל היה הבדל בין לחי ימין, שהיתה נקייה, לבין לחי שמאל. לדבריה, לא התעכבה על סוג המכות שקיבל בן חיים אלא תיעדה את דבריו.

עוד מסרה כי הבלשים לא קיבלו לידיהם את טופס השימוע ולא שאלו אותה מה אמר בן חיים, אולם ייתכן שהיא ציינה בפניהם את טענתו שהוכה על ידם. בשל חריגות המקרה בהשוואה לשימועים שבשגרה, דיווחה על כך למפקדה (ת/8, ש' 36-38).

24. דברים אלו עולים בקנה אחד עם הסבריו של בן חיים במהלך עדותו לפיהם סיפר לחברוני שהוכה משום שלא ראה בה כמי שקשורה לבלשים או לתחנה וכמי שאין לה כל אינטרס לכסות על מעשיהם (עמ' 32, ש' 15, 27) וכן כי הבלשים לא היו לידו כשסיפר לחברוני שהוכה (עמ' 33 ש' 1). לפיכך, בדין ראה בית המשפט קמא בדברי בן חיים לחברוני משום תלונה שהועלתה על ידי בן חיים בהזדמנות הראשונה שנקרתה לפניו בפני גורם סמכות שאינו קשור לתחנה.

25. העובדה כי במהלך השימוע הכחיש בן חיים שעבר צמתים באור אדום, פרט שהודה בו בהמשך, וטען כי השוטרים טפלו זאת עליו כדי להצדיק את המכות שהוכחו, איננה מורידה ממידת האמינות שניתן לייחס לתלונתו ולעדויות ביחס לאלימות המערערים כלפיו. גם אם מצופה מאזרח לומר את האמת במהלך שימוע כגון זה, אין בעובדה כי לא כך עשה כדי לבטל מכל וכל את אמינות יתר דבריו בעניינים אחרים הקשורים לאותו אירוע, משאלה מקבלים חיזוק בראיות חיצוניות ונבחנים במבחן השכל הישר גם ביחס לגרסאות המערערים. אדרבא, העובדה שהכחיש את עבירות התעבורה שיוחסו לו, מעידה על כך שהטענה בדבר המכות שספג, לא נועדה לשרת את רצונו שלא לתת את הדין על אותן עבירות.

26. גם העובדה כי בן חיים לא פירט באוזני חברוני כיצד בדיוק הוכה על ידי השוטרים איננה מכרסמת במשקל שיוחס לעדותו. די בכך שהעלה בפניה את התלונה. אין המדובר בשוטרת שגבתה עדותו בעניין זה אלא במי שהתלונן בפניה- בהזדמנות הראשונה שנקרתה לו- על עצם הכאתו.

החבלות שתועדו בבית החולים

27. גם בבית החולים ציין בן חיים כי הותקף על ידי שוטרים והוכה באגרופים בפנים ובצלעות ונחבל בפניו ובאוזנו השמאלית, בידו הימנית ובצלעותיו (ת/5). מעבר לממצאי החבלה שפורטו לעיל לא נמצאו סימני חבלה בראש,

באפרנסת האוזן ובצלעות. הדבר מתיישב עם דבריו בחקירתו לפיהם הבעיטות שבעט פוגל בצלעותיו "לא התלבשו לו כל כך" (ת/30, ש' 132). בעדותו עמד בן חיים על כך שהחבלות החזקות היו בפניו אולם הוא קיבל מכות גם בצלעות וגם באוזנו וסבל מצפצוף (עמ' 35, ש' 19, 26).

לא מצאתי כי קיים פער מהותי בין תיאוריו של בן חיים לבין החבלות שנמצאו בבדיקה הרפואית. ראשית משום שעל פי תיאוריו את מירב המכות ספג בצד השמאלי של פניו ושם אכן התרכזו החבלות שנמצאו בבדיקה. שנית, אין ציפיה כי כל מכה ומכה שספג, חזקה ככל שתהיה על פי תחושתו, תותיר סימן או חבלה נראים לעין. די בבדיקה הגופנית שבוצעה כדי ללמד על עוצמת המכות שספג ואין בהיעדר חבלות נוספות, בייחוד בצד הימני של פניו כדי לכרסם במהימנות גרסתו. ושלישית, אין לראות בדוח בדיקה רפואי גליון חקירה או בדיקה של רפואה משפטית והשמטת פרטים מתיאור החבלות כמו למשל שימוש באלה, אינו מעיד על חוסר מהימנות. די כי יש תואם- גם אם לא מוחלט-בין תיאוריו של בן חיים בעדותו לבין המסמכים הרפואיים והתמונות כדי להצביע על מהימנות תלונתו.

גרסת המערערים

28. גרסת המערערים אינה מספקת הסבר סביר לחבלה שנקלטה בתמונות שצולמו בתחנה. כאמור, הטענה היא כי החבלה בפניו של בן חיים היא פרי חבלה שקדמה למעצרו, אשר באה לידי ביטוי גופני בחלוף השעות שלאחר מעצרו. אלא שבחינת גרסאות המערערים לפרטיהן יחד עם עדויות עדי ההגנה אינה תומכת בטענה זו.

29. מיזל, לפי גרסתו שלו, כלל לא הבחין בכל אדמומיות שהיא בפניו של בן חיים בעת שהובא לתחנה. כך העיד בחקירתו הראשית (עמ' 164, ש' 23-24) ובחקירתו הנגדית הוסיף כי לא הבחין בכל אדמומיות שהיא בין בעת כניסתו של בן חיים בבוקרו של אותו יום לתחנה ובין בצאתו ממשרד הביטחון "לא ראיתי סימן לא בהתחלה ולא באמצע ולא בסוף" (עמ' 165 ש' 13-16 ועמ' 169 ש' 23 - עמ' 170 ש' 2).

פוגל, לעומת זאת, טען כי לאחר מעצרו של בן חיים הבחין כי פניו סמוקות, אך שייך זאת ללחץ של הקסדה על פניו של בן חיים ולא ייחס לכך חשיבות (עמ' 175 ש' 11, עמ' 178 ש' 7-9 ועמ' 178 ש' 29-30) בנוסף טען כי "אנחנו לאורך הדרך דיווחנו על האדמומיות הזו..." (עמ' 178 ש' 13-14).

30. להבדל משמעותי זה בין גרסאותיהם של מיזל ופוגל, מצטרפת העובדה ששניהם כאחד לא ידעו להסביר את החבלה הניכרת בפניו של בן חיים לאחר חזרתו משימוע תעבורה בשעה 14:31. כך מיזל בעדותו: "לא יכול להסביר משהו שלא ראיתי" (עמ' 169 ש' 27) וכן "לא הייתה לי שום אינטראקציה ולא יכולתי לראות" (עמ' 170 ש' 5-6, יוער כי הדבר נרשם בפרוט' כשאלה למרות שזו תשובה לשאלה שקדמה לה). וכך גם פוגל שהשיב "אני לא יודע להסביר, אני יכול לנסות להבהיר דברים, איך אדם נכנס בלי חבלה, הבחור הזה נכנס כשפניו סמוקות, אם אפשר לראות במצלמה או אי אפשר, אני לא רופא ולא עוקב אחרי האנשים, האודם הזה נשאר בגדר אודם, התמונות שאת מציגה לי אף אחד לא יודע מי צילם, מתי, איפה ואיך, זה לא צולם בבית חולים..." (עמ' 185 ש' 8-13).

31. גם עדי ההגנה, שעל ההתעלמות מעדויותיהם הלינו המערערים, אינם מועילים להם ולא בכדי נמנע בית המשפט קמא מליתן לעדויות אלו משקל ראייתי ממשי. כפי שיפורט להלן שלושה מביניהם (העדים בן חמו, סולמה ואלימלך) העידו כי כלל לא הבחינו בסימני חבלה על פניו של בן חיים, ועד נוסף (העד גבורין) שינה את

גרסתו בעניין זה ממש באופן שאינו מאפשר לבסס עליה קביעה פוזיטיבית לטובת המערערים.

עדי ההגנה

32. השוטר בן חמו העיד כי בעת מעצרו לא ניכרו בבן חיים כל סימני חבלה (עמ' 193 ש' 11-12). גם הוא, כפוגל, טען בחקירתו כי בפניו של בן חיים ניכר סומק. מכל מקום, וכפי שהבהיר בחקירתו הנגדית, אין המדובר בסימנים של חבלה או אלימות (עמ' 193 ש' 18) ואין אלו הסימנים הנראים בתמונות (ת/1). בן חמו לא ידע להסביר כיצד זה לא הבחין בסימנים הברורים הניכרים בתמונות ואשר השוטרת חברוני ו"אורי" (ככל הנראה הכוונה היא לגבורין, שראה שפשוף) הבחינו בהם גם כן והשיב "אני לא ראיתי. אם הייתי רואה הייתי מציין. אם הם ראו ואני לא כנראה שראיתי פחות טובה. אני לא ראיתי את הסימנים שהם מדברים עליהם" (עמ' 194 ש' 5-6).

33. ביחס לבן חמו: טענת המערערים לפיה משנמחק הלה מכתב האישום חזקה על המשיבה כי היא מקבלת את גרסתו, לפיה בן חיים לא הוכה, היא טענה מרחיקת לכת ואין מקום לקבלה. הטעם למחיקתו של בן חמו מכתב האישום לא פורש על ידי המאשימה; כל שהוצהר לפרוטוקול היה כי המאשימה חזרה בה מכתב האישום נגדו ולפיכך נמחק כתב האישום נגדו בטרם הקראה (עמ' 5). בעדותו מסר בן חמו כי האישום נגדו נמחק לאחר שנמצא דובר אמת בבדיקת פולגרף. כידוע, בדיקה מסוג זה אינה מהווה ראיה במשפט פלילי, מה גם שאין לדעת מה בדיוק נשאל העד במהלכה. יתרה מכך, בית המשפט אינו כבול ואינו מחויב בהתרשמות המשיבה מעדים עליה התבססה ההחלטה שלא להגיש כתב אישום או למצער למחקו. זאת ועוד. לפי עדותו של בן חמו שהייתו בחדר הבילוש לא היתה רציפה משיצא ונכנס מהחדר בעת שהיית בן חיים שם (עמ' 192 ש' 19). בן חמו גם אישר כי יצא מספר פעמים כדי לעשן וכן אישר את דבריו בתחקור כי לא נכח בחדר בזמן בו נטען כי בן חיים הוכה (עמ' 193 ש' 3-4), אף כי טען שרוב הזמן אכן שהה בחדר (עמ' 192 ש' 19). בהינתן דבריו אלו באשר ליציאותיו מחדר הבילוש ולנוכח טענתו כי כלל לא הבחין בחבלה על פניו של בן חיים, כאשר חבלה כזו מתועדת בבירור בתמונות שצולמו בתחנה, אין מקום לתת משקל של ממש לעדותו ובוודאי שאין לראות בה "כזה ראה וקדש" כפי שטענו המערערים.

34. גם עד ההגנה סולמה, שהעיד כי ראה את בן חיים בתחנה לאחר מעצרו, ציין כי לא הבחין בכל סימן של חבלה (עמ' 202 ש' 16). משהתבקש להסביר כיצד זה השוטרת חברוני ראתה סימן ברור על לחיו השמאלית של בן חיים השיב בתשובה מתחמקת בנסיון ליישב את הדברים "אמרתי שאני לא שולל שהיה עליו סימן. אמרתי שכנראה בגלל זווית הראייה שלי לא ראיתי. מעבר לזה יש לי בעיה של מיקוד ראייה ויכול להיות שזו הסיבה שלא ראיתי, אבל ציינתי ששוטרים אחרים ראו את זה" (עמ' 202 ש' 21-23). מסופקני אם תשובה זו יכולה להושיע את המערערים.

35. כאמור, גם השוטר אלימלך, שהגיע לתחנה לאחר מעצרו של בן חיים, העיד כי לא הבחין בחבלות כלשהן אצל בן חיים (עמ' 206 ש' 4).

36. השוטר גבורין העיד בחקירתו הראשית כי ראה את בן חיים לאחר מעצרו ולא הבחין בכל סימני חבלה (עמ' 207 ש' 12). בחקירתו הנגדית, לאחר שעומת עם הודעתו במח"ש שם מסר כי הבחין בחבלה על פניו של בן חיים, השיב כי אינו זוכר שאמר דבר כזה וכי "יכול להיות שהיה עליו משהו לא זכרתי את זה" (עמ' 207 ש' 12).

29, 32). לדבריו, מדובר במזכר שנכתב לפני כשנתיים וייתכן וראה חבלה. לפני עדותו לא ראה את המזכר ולא זכר זאת "יכול להיות שהייתה חבלה. אם ציינתי כנראה שראיתי" (עמ' 208 ש' 7). קיומו של מזכר יחיד על חבלה שנראתה על פני בן חיים, שנרשם כאמור על ידי גבורין וההתחקות אחר נסיבות רישומו היוותה נדבך משמעותי בהערכת הראיות וגרסאות המערערים והעדים על ידי בית המשפט קמא, ועל כך להלן.

המזכר שנרשם באיחור

37. המזכר שרשם גבורין אינו נושא תאריך (ת/131). על פי האמור בו גבורין נקרא לתחנה לאחר מעצרו של בן חיים וכשהגיע הבחין "שהנדון היה חבול בפניו, בתשאול עמו טען כי נפל. לציין כי העצור לא התלונן על דבר".

38. אין מחלוקת כי בעת שתיק החקירה נלקח מן התחנה על ידי חוקר מח"ש ביום 20.11, המזכר לא היה מצוי בין מסמכי התיק וכי רק למחרת היום נשלח המזכר למח"ש באמצעות פקס (ת/84, 21.11.12), ממנו עולה כי יום לאחר שחוקר מח"ש היה בתחנה כדי לאסוף חומר בעניינו של בן חיים התקשרה אליו רכזת החקירות ואמרה שהבוקר (21.11) הגיע אליה מזכר ששייך לתיק ושלא היה מצוי בתיק אתמול ושלחה אליו את המזכר בפקס.

במזכר נוסף (ת/85) שהתייחס להוספתו המאוחרת של המזכר (ת/131) הועלה החשד שהמזכר נכתב בדיעבד לאחר שנודע בתחנה שהנושא מצוי בבדיקת מח"ש.

39. בחקירתו הנגדית נשאל גבורין על מועד רישום המזכר. לדבריו, ביום האירוע הגיע לתחנה לאחר מעצרו של בן חיים מתוקף תפקידו כקצין מודיעין. אותו יום היה יום שישי והשעה היתה מאוחרת ולכן רשם את המזכר בשבוע שלאחר מכן. המזכר לא נשא תאריך משום שלא ייחס לו חשיבות (עמ' 208 ש' 24).

את דבריו במח"ש לפיהם רשם את המזכר כבר ביום א' שלאחר האירוע (בתאריך 18.11) בעוד שמהאזנת הסתר עלה כי רק ביום ב' (19.11) ביקש ממנו מייזל לרשום את המזכר הסביר כי יכול להיות שטעה ביום אחד (עמ' 208 ש' 32).

40. עיון בהודעותיו של גבורין במח"ש מלמד עוד כי רק לאחר שנשאל מפורשות האם התבקש לרשום מזכר השיב כי רשם את המזכר לבקשתו של מייזל (ת/133 ש' 31-37) וכן כי דבריו לפיה השיחה עם בן חיים נערכה בנוכחותם של "פוגל, דרורי ובלש נוסף" אינה נכונה משום שדרורי כלל לא שהה בארץ באותה עת (ת/132 ש' 37-39).

41. הנה כי כן, הסתרת העובדה כי המזכר נרשם לבקשתו של מייזל לאחר תחילת החקירה הגלוייה בפרשה וכי המזכר הועבר לתיק רק לאחר איסוף החומר על ידי מח"ש כמו גם איזכורו של השוטר דרורי כמי שנכח בעת המפגש עם בן חיים בשעה שהלה כלל לא היה בארץ - מצביעות על כך שלא זו בלבד שאין ליחס לו משקל ראייתי כלשהו לטובת המערערים אלא שהוא מצטרף לראיות נגדם כפעולה שיזמו בדיעבד על מנת לאשש את גרסתם ולתת הסבר תמים למקור החבלה בפניו של בן חיים.

42. מסקנה זו מקבלת משנה תוקף לנוכח גרסתו של מייזל, שאישר בחקירתו הנגדית כי המזכר נרשם לבקשתו (עמ' 164 ש' 28-30) וניסה לטשטש את העובדה, שעלתה מהאזנות הסתר, כי ביקש זאת רק לאחר שנודע לו אודות חקירת מח"ש (עמ' 116 ש' 12-13) וכי הבין שחקירת מח"ש נוגעת לעניינו של בן חיים (עמ' 167 ש' 20). רק כשנשאל שוב ושוב על עניין זה השיב כי היה צורך בהוספת המזכר משום שגבורין לא רשם אותו במועד (עמ' 167 ש' 26 ועמ' 168 ש' 7). אלא שהאזנות הסתר מלמדות כיצד נולדה הבקשה. בשיחות שקיימו מייזל ופוגל ביום 19.11, עולה מודעותם לכך שהוצאו תמונות ממצלמות התחנה וכי הדבר קשור לאירוע של יום שישי (ת/117, שיחות 267, 275). פוגל העלה את האפשרות להוסיף מזכר אף כי ציין שאינו מודאג "אלא אם הרזולוציות גבוהות", הדברים מצביעים על החשש שקיבן במערערים ממה שעלול להיחשף בתמונות. אמנם מייזל השיב כי אינו בטוח שיש בכך צורך (ת/117 שיחה 283) אך כבר בשיחה נוספת כרבע שעה לאחר מכן עדכן את פוגל שדיבר עם גבורין וביקש ממנו להוסיף מזכר. באותה השיחה ציין פוגל "שהתיק כבר אצלם" ומכאן עולה מודעותם של פוגל ומייזל כי המזכר יועבר לאחר שהתיק כבר נלקח על ידי חוקרי מח"ש (ת/117 שיחה 294).

43. גם העיון בחקירותיו של מייזל במח"ש מלמד כי עד שלא הושמעו לו השיחות הללו הציג תמונה תמימה לפיה גבורין רשם את המזכר והעביר אותו מספר ימים לאחר האירוע ואף שנשאל האם ביקש מגבורין לרשום את המזכר תירץ זאת בכך שגבורין אמר שירשום מזכר על מה שבן חיים אמר לו אבל חלפו מספר ימים וטרם עשה כן. אף שהוטחה במייזל באותה החקירה הטענה כי פנה לגבורין בבקשה שירשום מזכר בשל הגעת חוקרי מח"ש לתחנה ונטילת סרטי האבטחה השיב תשובות מתחמקות (ת/124 מיום 28.11.12 ש' 409-360). רק בחקירתו השנייה, לאחר שהושמעו לו השיחות בינו לבין פוגל השיב מייזל "אף אחד לא הוסיף מזכר. לשאלתך ביקשתי מגבורין שיוסיף מזכר" (ת/31, מיום 23.12.12 ש' 37-38) וטען כי אין כל פסול בכך שביקש זאת לאחר איסוף התיק על ידי מח"ש (ת/31 ש' 75).

44. פוגל טען כי במהלך החקירה ביקש מגבורין לרשום מזכר על החבלה בפניו של בן חיים ועל דבריו כי נפל ונחבל (ת/78 מיום 28.11.12, ש' 574-586) לטענתו לא רשם על כך מזכר בעצמו משום שקיים מזכר של קצין (גבורין) בעניין (שם, ש' 656) ודי במזכר אחד בעניין זה (שם, ש' 785-786). בחקירתו השנייה שמר פוגל על זכות השתיקה ולכן לא השיב על שאלות לרבות בעניין הוספתו של המזכר (ת/62, ש' 72-78). בחקירתו הנגדית הסביר שלמעשה הוא ביקש מגבורין לרשום את המזכר בזמן אמת ומשהדבר לא נעשה ביקש זאת מייזל (עמ' 179 ש' 19-20). את דבריו בשיחות שהוקלטו הסביר כי כוונתו היתה שאכן לא יראה טוב "כי פתאום מופיע מזכר" אבל "אני לא מנסה לכסות את עצמי" (עמ' 182 ש' 6).

45. הוספתו של המזכר באיחור, ולאחר שנודע למערערים כי האירוע נחקר על ידי מח"ש, יחד עם נסיונות המערערים וגבורין להסתיר עובדה זו, מטילים צל כבד על גרסת המערערים ועל הסבריהם להופעת החבלה על פניו של בן חיים. במונחים משפטיים מדובר במי שמונע מתוך תחושת אשם להסתיר/ להסביר את מעורבותו ונקיטת מהלך הגובל בשיבוש חקירה ובידוי ראיות.

46. על רקע עדויות הגנה אלו ברורה הסתייגות בית המשפט קמא מעדי ההגנה ואף שלא נדרש לניתוח של העדויות כולן, די במה שציין כדי לבסס ולהסביר מסקנתו זו. לאמור לעיל יש להוסיף כי בהאזנות הסתר נקלטו עדי ההגנה כשהם משוחחים עם המערערים על החקירה ובית המשפט קמא ראה זאת כטעם לפגם המעיב על עדויותיהם.

גרסת המתלונן בן חיים

47. כפי שקבע ביהמ"ש קמא, גרסתו של בן חיים באשר להכאתו על ידי המערערים עקבית ומדויקת מבחינת הפרטים שמסר תוך ציון חלקו של כל אחד מהם באירוע. בן חיים העיד כי לאחר שהוכנס לחדר הבילוש נכבל שוב באזיקים, כשידיו מאחורי גבו, סטר לו פוגל והכה אותו באגרופים ובבעיטות. בשל הסטירות ראשו של בן חיים פגע בקיר (עמ' 12 ש' 15-17). פוגל גם חנק אותו פעמיים באמצעות אלה, כאשר פעם אחת השכיב אותו לאחר ובפעם השנייה הצמיד אותו לקיר (עמ' 13, ש' 3-4). לאחר מכן מייזל נתן לו סטירות חזקות, תפס את ראשו והטיח אותו בקיר פעמיים (עמ' 12 ש' 17-18). בהיותו כבול כשידיו מאחורי גופו והוא חסר אונים, הגיע בן חיים לידי בכי ורק אז חדלו השוטרים מהכאתו. עוד ציין כי פוגל אמר לו שבפעם הבאה שיבחין בו בורח, ידרוס אותו ושאי אפשר לברוח משוטרי התחנה (עמ' 15 ש' 5). בנוסף על שני הבלשים שהיכוהו שהה בחדר בלש נוסף (הכוונה לבן חמו, שכאמור נמחק כנאשם מכתב האישום - ג'.ק) שישב על השולחן ולא היה שותף למכות (עמ' 16, ש' 21 ועמ' 33 ש' 10).

גרסה דומה ואף מפורטת יותר מסר בן חיים בהודעתו במח"ש שנגבתה יומיים לאחר האירוע (ת/30, 18.11).

48. המערערים טענו לסתירות ושקרים מהותיים בעדות בן חיים, המקעקעים את אמינותו ומבטלים את תוקף ההבחנה בין חלקים מהימנים בעדותו לחלקים אלו, כפי שעשה בית המשפט קמא. לא מצאתי כי בית המשפט שגה בקביעתו כי עניינים אלו מצויים בשולי הדברים או כאלו המקובלים אצל עבריינים בכל הנוגע לנטילת אחריות על מעשים פליליים. כך, ביחס לסיבת המרדף, למשך שהייתו במוסך מרגע הגיעו לשם ועד למעצרו, לאופן תפיסת האלה שנשא (בחיפוש על גופו או במסירתה מרצונו) ולהכחשתו בשימוע שנסע באור אדום.

בכל הנוגע למצבו הנפשי בעת שהייתו בתחנת המשטרה ולפניותיו לשוטרים אחרים בתחנה בטענה כי הוכה, הרי שלנוכח חוסר האמון המוצדק שרחש בית המשפט קמא לעדי ההגנה, לא ניתן לקבוע כי בן חיים שיקר בעניינים אלו.

49. בשולי הדברים אציין כי בהכרעת הדין נפלה טעות סופר בקביעה כי נראה סימן ברור של חבלה בלחיו הימנית של בן חיים (סעיף 34 להכרעת הדין) בעוד שהנכון הוא שהסימן הופיע על לחיו השמאלית.

סיכומם של דברים

50. לאור האמור לעיל, לא מצאתי כי יש מקום להתערב במסקנות ובקביעות העובדתיות של בית המשפט קמא או כי הכרעת הדין איננה מבוססת ונתמכת בראיות. ליבת גרסתו של בן חיים נתמכת בראיות חיצוניות. הסברם של המערערים לחבלה שהופיעה על פניו של בן חיים לאחר שהוכנס לחדר הבילוש בתחנה אינו בעל אחיזה בראיות ואינו נתמך בעדויות עדי ההגנה. לכך מתווספת התנהגותם המפלילה של המערערים ביחס להוספת המזכר משנדוע להם על חקירת מח"ש ושיחותיהם על קיומן של מצלמות ביומן התחנה והסכנות הגלומות בכך.

עובדות האישום השני (המערערים 2 ו-3- השוטרים מייזל ופוגל)

51. בצהרי יום 16.5.12 דלק השוטר דרורי אחרי המתלונן שלום (להלן: "המתלונן" או "שלום"), שעורר את חשדו. שלום לא זיהה כי מדובר בשוטר והחל במנוסה משסבר כי הרודף אחריו נמנה על מבקשי רעתו.

בסריקות שערך דרורי נמצאה תעודת החוגר של שלום והוא זומן לקבל את התעודה בתחנה כתחבולה לשם מעצרו.

למחרת היום הגיע המתלון שלום לתחנה. השוטר דרורי ניגש אליו, משך בחולצתו ומשך אותו לעבר משרד הבילוש. פוגל דחף את שלום לתוך משרד הבילוש, הורה לו לשבת ולאחר שהתיישב הכה אותו בשתי כפות ידיו על שתי לחיי של שלום ('סטירת מצילתיים'). משביקש שלום להתרומם תפס פוגל בראשו והכניסו בין רגליו תוך הצמדתן לראשו של שלום, והכל בנוכחות השוטרים דרורי ופרבדה. במצב זה הכה פוגל את שלום בכף יד פתוחה על צווארו והשוטרים דרורי ופרבדה הכוהו בבעיטות בפניו ובגופו תוך שימוש באלות. כתוצאה מכך דימם שלום מראשו. שלום ביקש מהשוטר מייזל לשטוף את פניו המדממות אולם הלה סירב ושב והכה אותו מספר פעמים באמצעות אלה בידיו ובבטנו.

בשלב מסוים אמר שלום כי הוא מתכוון להתלון במח"ש והשוטר פוגל השיב כי יש לו 'ספרייה' במח"ש והוא 'מנפנף' את מח"ש.

כתוצאה ממעשי המערערים נגרמו למתלון שלום לצרציה על פני הקרקפת, המטומה סביב עינו השמאלית, המטומה בזרוע ימין, שריטות וחבלות בפניו ועל גבו.

לכל המערערים ולשוטר דרורי יוחסה עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות (עבירה לפי סעיפים 380 ו-382(א) לחוק). השוטרים דרורי ופרבדה זוכו מאישום זה בבית המשפט קמא והשוטרים מייזל ופוגל (המערערים 2 ו-3) הורשעו בביצוע העבירה.

קביעות ביהמ"ש קמא

52. ביהמ"ש קמא קיבל את גרסתו של שלום לפיה נמלט משום שחשב שמדובר בעבריינים ממשפחת מוסלי שרודפים אחריו, כגרסה מהימנה משום שמסר את הדברים אף מבלי שהוצגה בפניו הטענה כי דרורי הזדהה בפניו כשוטר והציג תעודה. עוד נקבע כי סמוך לאחר המכות שספג בחדר הבילוש הגיע שלום לחוקר וולף כשהוא בוכה, נסער וחבול והתלון בפניו כי הוכה על ידי שוטרים בתחנה. ביהמ"ש קמא התרשם לחיוב מהשוטר וולף ודחה את הטענה בדבר חוסר מהימנותו על רקע סתירה בדבריו ביחס לאירוע אחר של אלימות שוטרים.

עוד נקבע כי פוגל לקח את שלום לבית החולים אולם שיכנע אותו לוותר על הטיפול ולהשתחרר ולאחר שחרורו מבית החולים לקח אותו לתחנה אחרת, תחנת שכונות, מתוך תקווה כי לא יצטרך לטפל בו, אלא שבתחנת שכונות סירבו לקבל את שלום לנוכח מצבו והוא הוחזר לתחנתם של המערערים. חיזוק למסקנה זו מצא בית המשפט קמא בכך שלא נכתב דו"ח על נסיבות סירובה של תחנת שכונות לקבל את שלום.

ביהמ"ש דחה את הטענה כי המקור לחבלות מהן סבל שלום הוא המרדף שנערך יום קודם לכן, שכן הוכח כי בהגיעו לתחנה לא היה חבול ומדמם. ביהמ"ש זיכה מחמת הספק את השוטרים דרורי ופרבדה מאישום זה לאחר שקבע כי שלום אינו יכול לזהותם בוודאות כמי שהכו אותו שעה שראשו הוטה כלפי מטה והוחזק בין רגליו של פוגל.

טענות המערערים

א. ביהמ"ש קמא שגה בהתעלמו משקרים רבים בגרסת המתלונן שלום ומשלל הגרסאות שמסר ולא נתן משקל ראוי לשינוי בגרסאותיו באשר לליבת האירועים (סוג ומספר האלות בהן הוכה) כמו כן התעלם בית המשפט משקרים של המתלונן שלום ביחס למרדף שהתנהל אחריו יום קודם

משטען כי לא ידע שמדובר במרדף משטרתי. ביהמ"ש התעלם גם מעדותו של הקצין סולמה לפיה נכנס לחדר הבילוש וראה שהבלשים מרתקים לרצפה את שלום, כשאף אחד מהם לא אחז באלה וכן מהראיות המלמדות כי בחדר הבילוש אין אלות וכי המשטרה לא עושה שימוש באלות.

ב. לא ניתן משקל ראוי לפער בין החבלות שתועדו בדו"חות הרפואיים, שעיקרם שפשופים ושריטות, לבין תיאורי האלימות הנרחבים שמסר שלום.

ג. שלום לא סיפר שהוכה באלות לגורמים רבים עימם בא במגע (אמו וסבו, הרופאים שטיפלו בו ושופט המעצרים בפניו הובא) ואת התלונה הגיש בשיהוי רב רק לאחר שאנשי מח"ש התרו בו כי התיק ייסגר אלמלא כן.

ד. המערערים מסרו גרסאות עקביות ומהימנות בשעה שנחקרו במקביל מבלי שהיה בידם לתאם גרסאות לפני חקירתם.

ה. קיומם של מחדלי חקירה שפגעו בהגנת המערערים: לא נגבתה עדות מחברו של שלום, אליו לטענתו הלך לאחר המרדף וסיפר לו שמנסים לחסל אותו; מיקומו של ארון הברזל בחדר הבילוש לא אומת עם הגשת התלונה.

ו. זיכויים של דרורי ופרבדה באישום זה מעמיד בספק את גרסת שלום כי הוכה על ידי ארבעה בלשים.

ז. למתלונן שלום יש אינטרס ברור בהגשת תלונה למח"ש- כוונתו לחמוק מעבירה של תקיפת שוטרים על מנת להימנע מהפעלת עונש מותנה בר הפעלה שהוטל עליו בתיק אחר.

עמדת המשיבה

54. יש להותיר את ההרשעה על כנה. שלום הגיע לתחנת המשטרה ללא כל חבלה אך יצא ממנה חבול. הטענה כי החבלות נגרמו בשל התפרעותו והנסיונות לאזקו נדחו על בסיס התרשמותו של בית המשפט מן הראיות והעדויות.

55. גרסת שלום נתמכת בתמונות שצילם בעת חקירתו (ת/10, ת/12) ובתיאורו של החוקר וולף על בכיו של שלום, על דבריו כי הוכה במוט ברזל ועל החבלות בראשו ובעינו. לעומת זאת, גרסת המערערים לפיה נאבק שלום, הצנום והרזה בשוטרים ופצע אותם אינה סבירה ואינה נתמכת בתיעוד כלשהו. יתרה מכך, מעדותו של מפקד התחנה עולה כי אלות הן חלק מציד הכוונות של השוטרים ואלו אמורות להיות בניידות ובחדר הכוונות ובכך נסתרת טענת המערערים כי אין אלות בנמצא. בנוסף, במהלך השחזור טען שלום כי ארון הברזל שנראה מחוץ לחדר הבילוש היה מצוי בתוך החדר במועד האירוע והדברים מקבלים חיזוק בעדות מפקד התחנה כי ארון כזה אכן קיים וכי בשל שיפוצים שנערכו לא יכול היה לעקוב אחר מיקומו בזמן האירוע. כשלכל אלו יש להוסיף את דבריו של מייזל כלפי וולף "מה אתה מח"ש, לך למח"ש" כשזה ביקש לדעת מה קרה למתלונן וכן את כעסם

של המערערים על וולף בדברים שנקלטו בהאזנות הסתר.

ולבסוף נטען כי לזיכויים של דרורי ופרבדה אין כל השלכה על הרשעת המערערים משום שאלו זוכו משום שלא זוהו בוודאות כמי שהשתתפו בהכאת שלום ולא בשל העדר אמון בגרסת שלום.

דין והכרעה

56. בדומה למקרה הקודם גם כאן מדובר במתלונן שהגיע לתחנה ללא חבלות ויצא ממנה חבול ואף מדמם. על מצבו בהגעתו לתחנה העידו מייזל (עמ' 171 ש' 5, וכן ת/124, הודעה מיום 28.11.12 ש' 147) ופוגל (עמ' 186 ש' 29 - 187 ש' 1). על מצבו בצאתו ממנה חבול וזב דם העיד סולמה (עמ' 201 ש' 20-22) ופוגל בהודעתו (ת/78 מיום 28.11.12 ש' 370).

החבלות ותיעודן

57. שלום נחקר על ידי השוטר וולף ובמהלך החקירה צילם (צילום סלפי - ג'.ק.) את החבלות על פניו ועל ראשו באמצעות הטלפון הנייד שלו שהיה מונח על השולחן. את התמונות (ת/10) שלח לסבו.

58. התמונות מתעדות פגיעות משמעותיות ובולטות בעינו השמאלית, בראשו ובידו הימנית לרבות סימני דם והן עולות בקנה אחד עם תיאוריו ביחס למכות שהוכה. פגיעות מסוג זה- ובייחוד הפגיעה בראשו- מתיישבת עם טענתו כי הוכה באמצעות אלה. לנוכח תמונות אלו, המשקפות את מצבו באופן חד משמעי, אינני רואה חשיבות יתרה לאופן תיאור החבלות במסמכים הרפואיים. למעלה מן הצורך, אציין כי התיאור המילולי בדבר **"חבלות ושריטות בפנים, המטומה בזרוע ימין ושריטות בגב"** של ביה"ח תל השומר אליו נלקח על ידי השוטרים (ת/12) אינו מבטא נכונה את החבלות שנראות בתמונות, אף כי אין מחלוקת באשר לקיומן. כך, לא הוזכרה הפגיעה בעינו, אלא רק בהמשך המסמך ("**המטומה סביב העין**") אף כי אין חולק כי העפעף נפוח ואדום ואף כי על פי אותו מסמך רפואי עצמו נשלח שלום לבדיקת עיניים בבית החולים טרם שיחרורו מבית החולים. דומה כי מסמכי המיון מבית החולים איכילוב, אליו פנה שלום מיוזמתו יממה לאחר מכן מששחרר ממעצר, משקפים את החבלות בצורה טובה יותר ומציינים חבלות בראשו, בגבו ובשתי זרועותיו, המטומה סביב עין שמאל ולצרציה על פני הקרקפת.

59. עדותו של החוקר וולף מהווה חיזוק ראייתי משמעותי הן ביחס לחבלות שניכרו על ראשו ופניו של שלום והן למצבו הנפשי. בנוסף, מכילה העדות דברים המהווים אמרת קורבן אלימות מיד בסמוך לאחר האירוע. וכך התרשם מהמתלונן שלום **"בוכה מאוד, נסער, חבול בראשו, גם בחלק"**

העליון של הראש וגם נדמה לי באיזור העין הוא היה נראה מפוצץ. הוא בכה ואמר לי תראה מה הם עשו לי? נתנו לי מכות אם אגרופים, מקלות ובעיטות. אני זוכר שהוא אמר לי שהוא פתח את הדלת של הבילוש וצעק הצילו" (ת/9 עמ' 2, ש' 14-17). בחקירתו הנגדית ציין וולף כי שלום טען שהוכה באמצעות מוט ברזל (עמ' 60 ש' 10). ביהמ"ש קמא התרשם ממהימנותו של וולף וכן מהקושי שעמד בפניו עת מילא תפקידו כחוק ודיווח על טענותיו של שלום כי הוכה בידי הבלשים. עיון בהודעתו של וולף, בעדותו ובהאזנות הסתר מאששת התרשמות זו, שכן עולה כי וולף התרשם כי מדובר באירוע של אלימות חריגה ולכן דיווח על כך לקצין בתחנה (ת/9 עמ' 2 ש' 19) ולא הסתפק בכך אלא אף ניגש למייזל לברר איתו מה קרה (שם, עמ' 3 ש' 2-5). וולף נתקל בתגובתו המזלזלת

של מייזל שאמר "מה אתה מח"ש? לך לך למח"ש ודיבר בטון מרוגז ומזלזל" (שם, עמ' 3 ש' 6-7) (תגובה שהוכחה על ידי מייזל). האזנות הסתר משקפות אף הן את היחס העוין מצד השוטרים כלפיו על רקע זה (שיחות 541 ו-546 בין פרבדה לבין דרורי ושיחה 944 בין פוגל לדרורי). וולף הדגיש כי לא היה עד ראיה לאירוע וכי למעשה פעל כחובתו להעביר דיווח משעלה חשד לאלימות שוטרים (ת' 9 ש' 25-27) ומשום שהנעשה בתחנה קומם אותו (עמ' 61 ש' 5, 12,26 ועמ' 63 ש' 23). לדבריו, אין לו דבר נגד השוטרים המעורבים באירוע "מדובר בשוטרים טובים ומנוסים" (עמ' 64 ש' 16). טענות נוספות שהעלו המערערים נגד וולף בבית המשפט קמא נדחו ולא הועלו שוב במסגרת הערעור. לפיכך, ועל בסיס האמור לעיל, אין כל עילה להתערב בממצאי המהימנות של ביהמ"ש קמא ביחס לוולף.

60. כאמור, טענה נוספת היתה כי שלום לא סיפר שהוכה באמצעות אלות לגורמים רבים איתם בא במגע. בחינת הטענה לאור זהות אותם "גורמים" מלמדת כי אין בה ממש. סבו של שלום, עמו הוא מתגורר, ואביו הגיעו לבית החולים כדי שיוכלו לראות את שלום, אולם שלום לא רצה לשוחח ליד השוטרים שהנחו אותו שלא לדבר מחשש לשיבוש חקירה (ת' 25 הודעת הסב). באשר לרופאי בית החולים, הסביר שלום כי השוטר היה זה שצוין בפניהם ששלום היה מעורב בקטטה וכי הוא עצמו לא טען בפניהם דבר (עמ' 67 ש' 25) משום שחשש מהשוטרים שהיו לידו (עמ' 78 ש' 29) והדברים מסברים את האוזן, משאין לצפות ממנו להתלונן על אלימות השוטרים שעה שאותם שוטרים ממש מלווים אותו בבית החולים והוא עדיין מצוי תחת משמורתם.

גם העובדה כי בפנייתו העצמאית לבית החולים איכילוב ביום 18.5, כאשר לא היה מלווה על ידי שוטרים, נמנע מלמסור פרטים מפורטים לרופא, שצוין "אינו מנדב פרטים רבים באנמנזה. לדבריו הוכה בתחנת מעצר באגרופים בראשו, גבו, ידיו ורגליו" (ת' 13) אינה פוגעת במהימנות שייחס בית המשפט קמא לגרסתו. מסירת פרטים לשם טיפול רפואי איננה מסירת פרטים בהודעה או בתלונה ואין בתיאור הכללי שמסר כדי לכרסם באמינות גרסתו. באשר לטענה כי הדברים לא הועלו בפני השופט שדן במעצרו, הרי שזו נטענה בעלמא מבלי שהוגשה כל ראיה בעניין ושלום אף לא נשאל לגביה ואין לייחס לה כל משקל.

טענת השיהוי בתלונתו למח"ש

61. בניגוד לטענת המערערים לא נפלה כל טעות בקביעתו של ביהמ"ש קמא בדבר קיומה של תלונה מיידית. דברי שלום לחוקר וולף מהווים לא רק אמרת קורבן אלימות אלא גם תלונה מיידית ובהזדמנות הראשונה בפני איש מרות, המחוייב לדווח עליה. יצוין כי לפי סעיף 5 לפקודת המטה הארצי 06.03.03 (חקירת אנשי משטרה על ידי המשטרה ועל ידי המחלקה לחקירות שוטרים שבמשרד המשפטים), משטרת ישראל מחוייבת להעביר לבחינת מח"ש דרך קבע תיעוד העולה מחקירה ועלול לעורר חשד לביצוע עבירה על ידי שוטר. (ראה לעניין זה הנחיה מס' 2.18 להנחיות פרקליט המדינה בדבר "מדיניות התביעה בתיקי חקירה בהם חשוד בביצוע עבירה כלפי שוטר מתלונן על שימוש בכח מצד שוטר").

אמנם המתלונן שלום הגיע למסירת הודעה במח"ש רק לאחר שהתרו בו אנשיה כי אם לא יגיע למסור עדות תמחק תלונתו, אולם כבר ביום ב-1.7.12, כחודש וחצי לאחר האירוע, שלח עורך דינו מכתב תלונה למח"ש (מזכר ת' 102א) ושלום ראה בכך פנייה להגשת תלונה מטעמו (עמ' 89 ש' 24). במקרה זה דווקא השתהותו בהגעה למח"ש מלמדת כי לא ביקש להעליל על הבלשים עלילת שווא, אלא הגיע לבסוף להגיש את התלונה כדי שפנייתו הראשונית תישא פרי ולא תיסגר. בנסיבות המתוארות אין מקום לטענה כי היה שיהוי בהגשת התלונה. כאמור, זו

הועלתה באופן מיידי בפני החוקר וולף, וכחודש וחצי לאחר מכן נשלח למח"ש מכתב מטעם עורך דינו של שלום בו חוזר המתלונן על תוכן תלונתו.

האינטרס בהגשת התלונה

62. הטענה כי המניע מאחורי הגשת התלונה הוא רצונו של שלום לחמוק מעבירה של תקיפת שוטרים כדי להימנע מהפעלת עונש מותנה התלוי ועומד נגדו הועלתה בערעורו של פוגל. שלום אמנם נחקר בחקירתו אודות עברו הפלילי אולם לא נשאל על קיומו של מאסר מותנה כנטען והדברים לא הובררו (עמ' 93 ש' 23-עמ' 94 ש' 7). לפיכך, דין הטענה להידחות.

סתירות ושקרים בגרסת המתלונן שלום- האמנם?

63. המערערים מנו שורה של עניינים בהם נמצאו, לטענתם, סתירות ושקרים בגרסתו של שלום המערערים את מסקנתו של בית המשפט קמא בדבר אמינותה:

(-) השלכת החוגר במהלך המרדף: לו ביקש שלום, ביועין, לחמוק משוטר הדולק אחריו - כפי שטוענים המערערים - מדוע לו להשליך את החוגר ולהסגיר לידי את זהותו? דווקא הסברו של שלום כי פעל מתוך לחץ והשליך את החוגר כך שאם רודף אחריו שוטר - **"שיידע כן. לא היה לו מה לרדוף אחריו. יכול היה להגיד תעצור אני שוטר והייתי עוצר. בגלל שהוא לא הזדהה. לא הייתי בטוח שזה שוטר"** (עמ' 73 ש' 23) מסבר את האוזן.

(-) ידיעת שלום שמדובר במרדף משטרתי לנוכח הודעתו לסבו כי יתלונן במח"ש: כפי שעולה מתדפיס המסרונים בטלפון הנייד של שלום (ת/63) כבר בשעות הצהריים עדכן אותו סבו כי שוטרים הגיעו לחפשו ורק בשעות הערב הודיע לסב שהוא מתכוון להתלונן במח"ש למחרת היום. משכך, אין בתכתובת זו כדי ללמד על מודעותו לכך שמדובר בשוטרים במהלך המרדף עצמו והדבר אף הוסבר על ידו במהלך עדותו כשלדבריו הונחה על ידי מפקדו בצבא לגשת למח"ש (עמ' 31 ש' 74, עמ' 75 ש' 9-4).

(-) ארון ברזל בחדר הבילוש: לגרסת שלום מיזל הוציא אלה מארון ברזל בחדר והכה אותו באמצעותה. המערערים ביקשו לטעון כי ארון כזה לא היה בחדר הבילוש, אולם מפקד התחנה באותה עת אישר כי בוצעו שינויים רבים בתחנה בשל שיפוצים (ת/56, ת/73 מזכר מיום 30.12.12). אף כי בעדותו השיב כי לא עמד ארון במקום עליו הצביע שלום (עמ' 156 ש' 12, עמ' 164 ש' 15) לא ניתן לבטל את הדברים שמסר בעת שבוצעה ההצבעה, וכפי שתועדו במזכר ת/73 הנ"ל, לפיהם **"הוא לא יודע ולא יכול לעקוב אחרי תזוזת כל הריהוט והציוד בתחנה"**. משכך, אין בעדותו של מפקד התחנה דאז כדי לסתור את עדות שלום ביחס לארון שהיה בחדר הבילוש. יוער כי אין ממש בטענה למחדל חקירה בשל השיהוי בבדיקת ריהוט חדר הבילוש לנוכח העובדה כי התלונה התקבלה במח"ש בחלוף כחודש וחצי ממועד האירוע. בפרק זמן זה ייתכנו שינויים בריהוט החדר ואין כל ערובה כי בדיקה במועד זה היתה מאפשרת לאשש או להפריך את טענת שלום במידה אפקטיבית יותר.

(-) קיומן של אלות בתחנה והשימוש בהן: עצם קיומן של אלות משטריות העשויות פלסטיק שחור בתחנה אושר על ידי מפקד התחנה דאז **"הן חלק מהכוננות של השוטרים, שיש אלות ברכבים ויש אצל האפסנאי"** מבלי שידע לומר היכן הן מצויות (ת/73 הנ"ל, עמ' 156 ש' 26). לא ניתן לבסס על דברים אלו את הטענה כי האלות אינן

מצויות בחדר הבילוש, כפי שביקשו המערערים לטעון ואף אין בכך כדי להצביע על חוסר היתכנותה של גרסת שלום כי נעשה שימוש באלה שונה - אלה קפיצת מברזל.

המערערים הלינו גם כי ביהמ"ש קמא התעלם מעדותו של הקצין סולמה לפיה נכנס לחדר הבילוש במהלך האירוע, לאחר ששמע צעקות, וראה את הבלשים כשהם מרתקים את שלום לרצפה ולא הבחין שמי מהבלשים אחז אלה או שזו נמצאת בחדר (פרוטוקול מיום 15.9.14 עמ' 198 ש' 18-31). אלא שדברים אלו הועלו לראשונה בעדותו של סולמה בבית המשפט ולא הוזכרו בהודעה שמסר במח"ש. הסבריו, שהחקירה היתה מגמתית ולא ניתן לו לומר כל מה שרצה, אין בהם כדי לסבר את האוזן ולהצדיק מתן משקל ראייתי לעדות כבושה זו. מה גם, שכניסתו לחדר ונוכחתו שם לא צוינה על ידי המעורבים באירוע והוא אף לא הבחין כי שלום פצוע (פרוטוקול מיום 15.9.14 עמ' 201 ש' 17).

(-) זהות הבלשים המכים: ביהמ"ש קמא זיכה שניים מן הנאשמים משום ששלום, שראשו הוחזק בין רגליו של פוגל, לא יכול היה לזהותם כמי שהיכוהו מעבר לכך שראה כי שהו בחדר הבילוש והרגיש כי הוכה גם על ידם. לעומת זאת, את שני המערערים ראה שלום בעת שהיכוהו ולכן הורשעו לאחר שהונחה דעת ביהמ"ש קמא באשר לאמינות גרסתו. לפיכך, אין בזיכוי זה, שאינו מבוסס על דחיית גרסת שלום או על פגמים במהימנותה, אלא עם חוסר היכולת להוכיחה מעבר לספק סביר, כדי להשליך על תוקפה של הרשעת המערערים כאן. ויודגש - מיזל הורשע בחלקו השני של האירוע, כפי שיוחס לו בסעיף 7 לכתב האישום, היינו הכאתו של שלום באלה בידיו ובבטנו, בעודו אזוק ולא בחלקו הראשון של האירוע שבו הורשע פוגל בהכאתו של שלום ב'סטירת מצילתיים', בהכאתו על צווארו כשראשו אחוז בין רגליו. במאמר מוסגר אציין כי בהכרעת הדין נפלה טעות סופר משנכתב כי היה זה פוגל - ולא מיזל - שהכה את שלום באלה לאחר בקשתו לשטוף את פניו המדממות (סעיף 14 להכ"ד).

(-) ויתור המתלונן שלום על טיפול רפואי: אין מחלוקת כי שלום חתם על מזכר לפיו הוא מבקש לוותר על טיפול רפואי ולהגיע לחקירה וכי לאחר ששוחרר מבית החולים נלקח על ידי דרורי ופוגל לתחנת שכונת ולא לתחנת גבעתיים, שבה התרחש האירוע, אולם שם סירבו לקבלו בשל מצבו הרפואי (עמ' 66 ש' 21-27). שלום העיד כי פוגל הוא שהציע לו לוותר על הטיפול כדי שיוכל להשתחרר "בתוך חצי שעה" וללכת הביתה והוא הסכים כדי לחסוך מעצמו את המבוכה שבשהות בבית החולים כשהוא אזוק (עמ' 66 ש' 21-23 ועמ' 77 ש' 15). ביהמ"ש קמא קיבל גירסה זו בנימוק כי היא אמינה יותר מגרסתו של פוגל, לפיה שלום וויתר מרצונו על הטיפול הרפואי כדי ללכת אחר כך לטיפול באופן עצמאי. אינני מוצא סיבה להתערב בקביעה זו. הדעת נותנת כי בנסיבות המתוארות אין למתלונן כל סיבה לוותר על טיפול רפואי לאחר שהמתין לו כשהוא חבול, כאשר האלטרנטיבה היא החזרתו למעצר מבלי שתעמוד לרשותו האפשרות לגשת לטיפול. גם העובדה כי שלום לא הוחזר לתחנת גבעתיים אלא נלקח לתחנה אחרת מטילה צל כבד על גרסתו של פוגל ביחס למניע שבשחרורו מהמיון. לטענתו, ההחלטה להביא את שלום לתחנת שכונת היתה של רמח"מ גבעתיים (עמ' 176 ש' 26) וכך גם העיד דרורי (עמ' 196 ש' 19) אלא שמייזל סותר זאת בעדותו בציינו כי היתה זו החלטתו של פוגל (עמ' 172 ש' 2). סתירה נוספת נוגעת לסיבת הסירוב של תחנת שכונת: בעוד שלגרסת פוגל הסירוב נבע ממצבו הרפואי של שלום (ת/80 ש' 441) הרי שלגרסת דרורי סיבת הסירוב היתה כי התיק לא היה שלהם (ת/60 ש' 20). גרסת פוגל בעייתית גם מבחינה הגיונית הפנימי, שהרי לפי גרסתו שלו התקבל אישור תחנת שכונת לויתורו של שלום על טיפול רפואי והבאתו אליהם ואם כך - כיצד זה סירבו לקבלו (עמ' 188 ש' 4-7).

(-) הטענה כי שלום שיקר שטען שקצין המודיעין ממך, הוא שסירב לקבלו בתחנת שכונת נדחית לנוכח הסברו של

שלום כי שמע שקצין המודיעין בתחנה מסרב לקבלו והניח כי המדובר בממן, המוכר לו, אך טעה. הטעות התבררה בעימות שנערך בינו לבין ממן (עמ' 80 ש' 32-30). אין כל סיבה לדחות הסבר זה, שהרי למתלונן אין כל סיבה לשקר בעניין זהותו של הקצין שסירב לקבלו, כאשר עצם הסירוב אינו שנוי במחלוקת.

64. טענות נוספות

(-) הטענה כי שלום הגיע לתחנה כשהוא עצבני מה שהביא בהמשך להשתוללותו בתחנה נסמכת על עדות שמיעה של סולמה לפיה **"בדיעבד אני תחקרתי את היומנאית בתחנה... והיתה עוד שוטרת ... והן סיפרו שרמי שלום הגיע עצבני מאוד ודיבר בתקיפות עם היומנאית ואז הוא כביכול נכנס לחדר"** (עמ' 198 ש' 23-21). טענה זו לא הועלתה על ידי מי מהבלשים המעורבים ולא הוזכרה במח"ש על ידי שתי היומנאיות (עמ' 201 ש' 7-8). כך שלא ניתן לקבלה ולבסס עליה ממצא כלשהו.

(-) הטענה כי שלום נחבל בשל התנגדותו למעצר והתפרעותו שהצריכה כבילה בכח: החבלות הניכרות במתלונן כפי שהן מתועדות בתמונות (ת/10), ובייחוד החבלות בקרקפתו ובעינו, אינן מתיישבות עם הסבר 'מאבק הכבילה' שבפי המערערים. כך, לפי גרסתו של מיזל השימוש בכח כלפי שלום היה מינימלי לצורך מעצרו לאחר שהחל להשתולל בדרך למשרד הבילוש **"והלם בנו באגרופים ובעיטות"** (עמ' 170 ש' 17) ולדברי פוגל חבלותיו של שלום נגרמו לו בשל השתוללותו **"הוא רצה לקפוץ מעלינו רק לא להיות שם וזה מה שגרם לו לפציעות"** (עמ' 176 ש' 22).

הדעת אינה נותנת כי מאבק שבמהלכו הופעל כח סביר "מינימלי" כדברי מיזל, וכפי שנטען, הביא לידי פגיעות משמעותיות אלו עד כדי זוב דם ואשר הצריכו פינוי לבדיקות רפואיות. בייחוד שאיש מהבלשים המעורבים במאבק לא נחבל בעצמו במהלך מאבק כה פרוץ וסוער.

(-) הטענה כי ייתכן שחלק מן החבלות נגרמו לשלום במהלך המרדף ביום שקדם לאירוע: שלום העיד כי לא נחבל במהלך המרדף, ומכל מקום עוצמת החבלות- ובייחוד בקרקפתו ובעינו - המתועדות ופציעתו של שלום עד זוב דם, מעידות על חבלות טריות ומשמעותיות ואין מחלוקת כי מצבו בצאתו מחדר הבילוש היה שונה בתכלית ממצבו בעת שנכנס אליו.

סיכומם של דברים

65. לאחר בחינת טענות הערעור לא מצאתי כי בית המשפט קמא שגה בקביעותיו העובדתיות ובקביעות המהימנות ביחס לאישום זה והשתכנעתי כי בדיון הורשעו המערערים באישום זה.

עובדות האישום השלישי (המערער 1 - השוטר פרבדה)

66. ביום 5.3.12 בשעה 12:30 לערך עוכב המתלונן שיסטיק. בחיפוש שנערך על גופו לא נמצא דבר והוא נלקח לתחנת המשטרה. במהלך הנסיעה החל המערער 1 לגדף את אמו של שיסטיק והוסיף שבתחנה יקבל את המגיע לו. שיסטיק השיב כי יפנה למח"ש והמערער 1 ענה כי לא שיסטיק ולא עשרה כמוהו יוכלו לעשות לו דבר וכי 'הוא שם זין על מח"ש והפרקליטות' ו'הוא אכל אלף כדוגמת המתלונן'.

בתחנה, דחף המערער 1 את שיסטיק לעבר ארונות מתכת במסדרון המוביל לחדר הבילוש וכשאיבד שיסטיק את שיווי משקלו, אמר לו 'איך תלך למח"ש, אתה מסטול'.

בהגיעם לחדר הבילוש, דחף המערער 1 את שיסטיק לתוך החדר וכשהאחרון שאל האם אינו חושש לשלם ביוקר על מעשיו אלו, סטר לו על לחיו השמאלית, הצביע על כיסא בחדר ואמר ש'זהו מקום של כלבים' וזה המקום המתאים לו. כתוצאה ממעשי המערער נגרמו לשיסטיק סימני אדמומיות קלה על לחיו השמאלית.

67. בשל אלו יוחסה למערער 1 עבירה של תקיפה סתם (עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; (להלן: "החוק") ובסופו של יום הוא הורשע בביצועה.

קביעות ביהמ"ש קמא

68. ביהמ"ש קמא קבע כי שיסטיק מסר דברי אמת, תיאר את השתלשלות העניינים בצורה מדוייקת, הודה באמירת ביטוי מעליב כלפי השוטרים ולא הסתיר שאמר להם ש"הוא יודע לשמור סימנים", לא מן הנמנע כי בשל השפה הבסיסית שבפיו השתמש בביטוי "לעשות סימנים" לאותה מטרה. עוד נקבע כי שיסטיק היה מצוי תחת פיקוחם של השוטרים עד שהועבר לידי החוקר

שבפניו התלונן באופן מידי על הכאתו ועמד על כך שיצלם את הפגיעה וכן כי הוא לא הפריז בתיאור עוצמת הפגיעה. בית המשפט קמא התרשם כי שיסטיק עוכב בשל ביטוי הגנאי שבו נקט ומשום שלא היה מקום לעכבו אלא די היה בתפיסת הטלפון הנייד שלו ובזימונו לחקירה.

תמצית טענות המערער

69.

א. גרסת המתלונן שיסטיק שקרית ומקורה באינטרס שהיה לו לפגוע בו כראש הצוות שעייב אותו, תפס את מכשיר הטלפון שלא הוחזר לו ומילא את דו"חות הפעולה נגדו. בבוחנו את גרסת שיסטיק התעלם ביהמ"ש קמא משקרים ומסתירות מהותיות בגרסתו וכן מעדויות עדי ההגנה ומהאזנות הסתר המלמדות כי לא היה למערער דבר להסתיר.

ב. ביהמ"ש קמא לא התייחס לטענה כי שיסטיק יכול היה ליצור את האדמומיות בלחיו על נקלה באמצעות שפשוף קל ולכך שגם במהלך עדותו בבית המשפט היה שיסטיק סמוק לחיים.

ג. ביהמ"ש קמא התעלם לחלוטין מגרסתו האמינה והמפורטת של המערער וקבע ללא בסיס כי האזנות הסתר מוכיחות את אשמתו, תוך שייחס למערער בטעות שיחה שלא היה צד לה.

ד. לא ניתן משקל הולם למחדלי חקירה שפגעו ביכולת המערער להתגונן: עיכוב מהותי ובלתי מוצדק בחקירת התלונה, משזו נחקרה שמונה חודשים לאחר האירוע בעטיו לא נתפסו בזמן תמונות צבעוניות של שיסטיק ונותרה תמונה בשחור לבן שלא מאפשרת להתרשם ממצבו; הימנעות מחקירתו של פקח שהיה עד ראייה להצהרתו של שיסטיק לפיה הוא יודע לעשות לעצמו סימנים; חקירה מאוחרת של שוטר שהיה עד ראייה בחלוף תשעה חודשים מיום האירוע בשעה שכבר לא היה ביכולתו לזכור את פרטי האירוע.

טענות המשיבה

70. המשיבה סומכת ידיה על הכרעת הדין. לשיטתה, החוסרים הראייתיים עליהם מצביע המערער אינם יורדים לשורשו של עניין: הטעות בייחוס השיחה למערער מקורה בטעות סופר ותוכנה לא נזקף לחובתו; הגם שבשל חלוף הזמן התמונה המקורית והצבעונית של שיסטיק אינה בנמצא, הרי שמיקוד התמונה שנותרה בלחי אחת מלמדת על קיומו של סימן.

71. שיסטיק נמצא אמין על ידי בית המשפט קמא, ולא בכדי, לנוכח התיאור המדויק שמסר תוך הבחנה בין השוטרים השונים ודיוק בעוצמת הסטירה שספג והעלאת הטענה בהזדמנות הראשונה בפני חוקר. שיסטיק גם אישר כי הביטוי שהטיח בשוטרים אכן יכול להתפרש כקללה. ומכל מקום, שיסטיק היה נתון לפיקוחם של השוטרים בכל זמן שהותו בתחנה ולא יכול היה להטיל בעצמו סימני אלימות.

72. אף כי ביהמ"ש לא התייחס לעדי ההגנה בשמותיהם, הרי שציין כי אלו ביקשו לסייע לנאשמים.

73. המערער אכן חשד בקיומן של האזנות סתר, כפי שנקבע, כעולה משיחות 756 ו-864.

דין והכרעה

התלונה והתיעוד

74. אין מחלוקת כי שיסטיק היה בפיקוח משטרת רצוף מרגע עיכובו. לאחר החיפוש, עוכב שיסטיק, הובא לתחנה והוכנס על ידי המערער לחדר הבילוש עד להעברתו לחקירה מיד לאחר מכן (הודעת המערער ת/111 מיום 23.12.12 ש' 15-17).

75. אמירת קורבן אלימות בתכופ לאירוע- מיד בתחילת חקירתו הסב שיסטיק את תשומת לב החוקר לסימן בפניו ממכה שקיבל מהמערער וביקש לצלמו והדברים תועדו בהודעתו (ת/15א).

76. בנוסף, תועדה התרשמות החוקר מהסימנים "אדמומיות קלה בלחיו ותו לא" (ת/16). החוקר גם ציין כי צילם " את כל הסימנים לכאורה שהחשוד טען לגביהם במצלמה, למרות שאני לא הבחנתי בסימני אלימות טריים" (ת/15 ש' 84).

77. מיד בתום החקירה צולם שיסטיק, אולם התמונות המקוריות אינן בנמצא משום שמיום האירוע ועד חקירת מח"ש כתשעה חודשים לאחר מכן, הוחלפה מצלמת התחנה וכרטיסי הזכרון נמחקו (ת/27). שתי התמונות היחידות שנותרו הן צילומים בשחור-לבן (ת/26), האחת של לחיו השמאלית של והשנייה צילום ממרחק קטן של כתפו וידו השמאלית כשיסטיק אינו לובש חולצה. תמונות אלו אינן מאפשרות התרשמות כלשהי מקיומם של סימנים. צודק ב"כ המערער כי בשל שיהיו זה- ויהא מוצדק לנוכח טעמי החקירה הכוללת שנפתחה נגד המערערים, כאמור לעיל- נגרם נזק ראייתי למערער. עם זאת, בהינתן תיעוד התרשמות החוקר באשר לאודם מינורי על פניו של שיסטיק, כאשר מטבע הדברים סטירה כפי שתוארה על ידי שיסטיק ממילא אינה צפויה להסב נזק או סימן משמעותי יותר מכך, אין בהעדר התמונות כדי להסב נזק ראייתי משמעותי להגנתו של המערער. ונזכיר טענת ההגנה היא כי שיסטיק בעצמו יצר סימנים על לחיו כדי לבדות תלונה נגד המערער. אף

לו היתה בנמצא תמונה צבעונית לא היה בכוחה לשמש להכרעה בשאלה זו.

גרסת המתלונן שיסטיק

78. תלונתו של שיסטיק במח"ש (ת/21) הוגשה יום למחרת האירוע והתיאור המופיע ביחס להשתלשלות העניינים אינו שונה מהאמור בעדותו אלא במידה מינורית בלבד. השוואת גרסה זו להודעתו במח"ש אינה מעלה קיומן של סתירות מהותיות, כפי שנטען, אלא להיפך - מלמדת על עקביות, דיוק בפרטים והבחנה בין שלושת השוטרים שנטלו חלק באירוע.

(-) טענה על תיאור שונה של סדר הפעולות: על פי עדותו, משהוכנס לתחנה הובל על ידי המערער במסדרון הבילוש, שם זרק אותו המערער מצד אחד של המסדרון לצדו השני תוך שלעג לו שהוא מסטול ואיך ילך כך למח"ש בעוד שני השוטרים האחרים צוחקים. בהמשך דחף אותו המערער לחדר הבילוש ושם אחז בצווארו, סטר לו והורה לו לשבת 'במקום של הכלבים'. בשל הדחיפות נגרם לו סימן בכתפו. שיסטיק אמר למערער כי יתלונן במח"ש וציין שהוא **"יודע לשמור על הסימנים"** (עמ' 65 ש' 21).

בהודעתו תיאר כיצד השליך אותו המערער מצד אחד לשני במסדרון, דחף אותו קדימה, לעג לו על הליכתו ולרצונו ללכת למח"ש וכן **"אחר כך הוא אמר לי תעמוד ליד הקיר וזרק אותי לקיר"** (ת/21 ש' 29) ולאחר שפתח את דלת החדר זרק אותו לחדר. בחדר הבילוש, סטר לו המערער בחוזקה ודחף אותו בצווארו לעבר הכיסא אותו כינה "מקום של כלבים" (שם, ש' 31-33).

השוני בסדר הפעולות המתוארות בתוך החדר (סטירה ואחר כך הדיפתו בצווארו או להיפך, כפי שתיאר בעדותו) הוא מינורי בלבד ובוודאי שאינו עולה כדי סתירה מהותית ובעלת משקל.

(-) הטענה כי החבלה בכתף הועלתה לראשונה בעדות: כאמור, כבר ביום האירוע בעת שצולמו כל סימני החבלה, צולמו כתפו וידו השמאלית של שיסטיק (ת/26) והוא גם התייחס לכך בתלונתו במח"ש ביום המחרת כשציין שסיפר לחוקר על מעשיו של המערער ועל חבלותיו, לרבות דחיפתו אל הקיר במסדרון, ואלו צולמו **"החוקר צילם אותי וגם את היד שמאל שלי מהתפיסה של הבלש"** (ת/21 ש' 44).

(-) הטענה לשינוי בתיאור עוצמת הסטירה ובמקום בו ניתנה: טענה זו גם היא קלושה. אמנם, בהודעתו תיאר סטירה חזקה **"הרגשתי אותה הרבה אחר כך"** אותה קיבל לאחר שנכנס לחדר (ת/21 ש' 32) בעוד שבעימות בינו לבין המערער תיאר אותה כסטירה בעוצמה בינונית שהותירה סימן, כשלכאורה עולה מתיאורה כי זו ניתנה לו לפני שנכנס לחדר (ת/22), אולם העימות נערך כתשעה חודשים לאחר האירוע וההודעה שנגבתה בסמוך לו. וממילא אין מדובר בשינוי גרסה משמעותי ביחס למהות האירוע ולתוצאותיו.

(-) הטענה כי סתר עצמו בשאלה אם שוחח עם קצין תורן אם לאו: לכאורה, בהודעתו במח"ש מסר כי שוחח עם הקצין התורן בעוד שבביהמ"ש שלל זאת וטען כי חרף בקשותיו הרבות, הדבר לא התאפשר (עמ' 69 ש' 12-13).

אולם עיון קפדני בהודעה מלמד כי אף שלכאורה אכן שוחח עם קצין תורן הרי שלמעשה נאמר לו שכולם נמצאים מחוץ לתחנה, משמע שלא דיבר עם קצין תורן: **"כמה שאני ביקשתי מהקצין התורן שיעזור לי להפסיק את ההתעללות לא עזר לי כלום כי הם אמרו לי שכולם היו בטיול והם יכולים להחזיק אותי גם עשרים וארבע שעות אם הם ירצו"** (ת/21 ש' 35-37). שיסטיק אף עמד על כך כבר בהודעתו מיום האירוע, משביקש להוסיף **"אני ביקשתי לראות קצין תורן ולא נתנו לי"** (ת/15א ש' 87).

השימוש במילת הגנאי

79. שיסטיק לא הכחיש כי השתמש במילה "מוסרה", כשלטענתו אחד הפירושים שלה הוא "זבל" אולם יש לה פירוש נוסף והוא עצמו לא השתמש בה במובן הגנאי (ת/15א ש' 55, עמ' 70 ש' 22-25). לטעמי, זהו עניין זניח שאין לייחס לו משמעות יתרה, שכן גם אם שיסטיק ביקש להימנע מלהודות כי קילל את השוטרים, עדיין הודה בעצם השימוש במילה ובאחת המשמעויות שלה כקללה, וכל זאת בשעה שנחקר, בין היתר, בחשד להעלבת עובד ציבור בשל כך.

"לעשות סימנים" או "לשמור סימנים- למה התכוון המתלונן?"

80. שיסטיק העיד **"בטעות אמרתי אני יכול לשמור את המכות. הכוונה שלי הייתה לשמור ולצלם אותם שיהיה ברור שזה קרה בתחנה."** (עמ' 65 ש' 9-10). לדבריו, היה נתון תחת פיקוח רציף של השוטרים ולא עשה לעצמו כל נזק שהוא. ומכל מקום טען **"אמרתי לשמור. לזה התכוונתי"** (עמ' 70 ש' 6). בהודעתו במשטרה כחשוד אמר **"אני לא אמרתי שאני עושה לעצמי סימנים אמרתי שאני יכול אבל לא היה לי אפשרות לעשות ואני רוצה שאתה תצלם"** (ת/16א ש' 75). אולם בהודעתו השנייה במח"ש אישר זאת והסביר **"שנכון שאני אמרתי שאני יודע לעשות סימנים אבל אני התכוונתי שאני יודע לשמור סימנים של המכות"** (ת/23 ש' 6).

81. ביהמ"ש קמא נתן אמון בגרסתו וקבע כי לא מן הנמנע כי התבטא בצורה זו בשל השפה הבסיסית השגורה בפיו. אינני רואה לנכון להתערב בקביעתו זו. ראשית, התרשמותו מאופן עדותו ומשפתו של העד עדיפה, בעניין זה, על התרשמותה של ערכאת הערעור שנחשפת לפרוטוקול כתוב בלבד ואיננה רואה את העדים עצמם. שנית, גם אם נניח כי שיסטיק אמר שהוא יודע לעשות סימנים

והתכחש לכך על מנת שלא להפליל עצמו משנחקר בחשד לאיומים, הרי שלא היתה בידו היכולת לממש זאת לנוכח הפיקוח תחתיו היה נתון לאורך כל הדרך מרגע עיכובו ועד לחקירתו וצילומו בתחנת המשטרה.

82. לנוכח אישורו של שיסטיק בהודעתו, אין ממש בטענת מחדל החקירה ביחס להימנעות מגביית עדותו של הפקח סמסון, שציין במזכר מיום האירוע כי שמע את שיסטיק אומר למערער שהוא יודע לעשות סימנים (ס/1). מרגע שאישר זאת שיסטיק בעצמו אין כל נפקות לעדות זו ואין בה כדי להוסיף דבר. מה גם שהעד ציין כי עמד בדלת חדר הבילוש ובחדר עצמו היה למשך דקה בלבד ולא ראה את האדמומיות בפניו של שיסטיק (עמ' 211).

גם השוטר קדוק העיד כי לא נכח בחדר הבילוש באופן רציף ואף עזב את התחנה זמן רב לפני שהעד הועבר

לחקירה (עמ' 212 ש' 32 ועמ' 214 ש' 3) ומכאן שלא נגרם כל נזק ראייתי בשל חקירתו בחלוף חודשים רבים ממועד האירוע, שהרי אף אם היה נחקר במועד, לא היה בעדותו כדי לסייע משלא נכח במקום לאורך הזמן כולו.

83. בשולי הדברים אציין כי הטענות בנוגע להאזנות הסתר אינן מוסיפות דבר בהקשרו של אישום זה. הרשעת המערער איננה מבוססת על הקביעות שנגעו להאזנות הסתר. מרבית השיחות כלל אינן מתייחסות לאירוע זה ואילו המסקנות הכלליות בדבר החשש מהאזנות והצורך להסתיר דברים ולהימנע מלשוחח עליהם בטלפון, כלל אינן רלבנטיות לאישום זה.

סיכומם של דברים

84. לאור האמור לעיל ולאחר שבחנתי את טענות המערער כולן, לא מצאתי כל עילה להתערבות בממצאי בית המשפט קמא ובמסקנתו.

עובדות האישום הרביעי (המערער 3- השוטר פוגל)

85. ביום 23.7.12 בשעה 18:30 לערך עצר המערער 3 יחד עם שני שוטרים נוספים את המתלונן ריבלין בחשד לביצוע עבירות רכוש. ריבלין הובא לתחנה ושם, במהלך התשאול, הכה אותו המערער בשתי סטירות לפניו. ריבלין ביקש מהמערער להניח לו משום שהוא אדם חולה והלה השיב לו כי 'יפרק וישבור לו את העצמות ויזמין לו מד"א' וסטר לו שוב בפניו.

86. בשל מעשיו אלו יוחסה למערער עבירה של תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק והוא הורשע בה.

קביעות ביהמ"ש קמא

87. ביהמ"ש קמא קבע כי ריבלין נחקר באזהרה על ידי השוטר פוגל בחדר הבילוש, מבלי שהודעה לו זכותו להיוועץ בעורך דין, הוא הודה במיוחס לו והוחתם על מזכר. פוגל הביע זיקה רגשית ומעורבות יתר ביחס למעשיו של ריבלין באומרו שעשה מעשה נבלה בגניבת תיק מאישה זקנה ובשל כך נקט נגדו באלימות. זיהויו כמי שסטר לריבלין מבוסס על גרסתו של האחרון, על דבריו כי מי שחקר אותו היה גם מי שסטר לו ועל זיהויו על ידי בתו של ריבלין כמי שנכח בביתם במהלך ביצוע חיפוש. עוד נקבע כי ריבלין מסר לבתו תיאור ברור של סטירה בלחיו הימנית והתקבלה גרסתו כי פוגל סטר שתי סטירות ללחי ימין וסטירה חלשה ללחיו השמאלית.

טענות המערער

88.

א. לא ניתן משקל ראוי לסתירות בגרסאותיו של ריבלין באשר למספר הסטירות שקיבל, לכך שבתמונה שהגיש לא ניכרו סימני אלימות ולטענותיו כי הוכה בחלקים אחרים בגופו ולשקרים שמסר ביחס לזהות השוטרים שנכחו בחדר והאופן בו הוכה על ידי המערער.

ב. סע' 21 להכ"ד מתאר עבירת איומים כלפי ריבלין שלא מיוחסת למערער בכתב האישום.

ג. אל מול גרסאותיו הסותרות של ריבלין עומדת עדותו של בן חמו לפיה לא ראה שהמערער הכה את ריבלין וזאת כאשר בן חמו נמצא אמין על ידי המאשימה.

ד. לא ניתן משקל ראוי לכך שטענת ריבלין כי לא הודה במיוחס לו בפני פוגל אלא בפי החוקר בלבד סותרת את מזכרו של פוגל, עליו הוחתם ריבלין, בדבר הודייתו.

עמדת המשיבה

89. יש לדחות את הערעור ולהותיר על כנה את הכרעת הדין מהנימוקים הבאים:

א. ניכר כי ריבלין היה מבולבל בעדותו לגבי מיקום הסטירות אולם לאורך כל הדרך עמד על כך שקיבל שלוש סטירות. חוסר יכולתו לזכור באיזו לחי ניתנה הסטירה מוסברת בכך שמדובר בעדות שניתנה בחלוף שנתיים מאירוע קצר.

ב. עדותו נתמכת בעדותה של בתו אודות מצבו הנפשי כשחזר מהחקירה נסער ובוכה, עדותה על דבריו שקיבל סטירה, צילום לחיו הימנית האדומה שצילמה והודעתה במח"ש.

ג. עדותו של בן חמו מחזקת את דברי ריבלין שכן עולה ממנה כי הלה לא התמסר מיד ל"חקירתו" של פוגל וכי לא היתה זו שיחה נינוחה. מה גם שבן חמו לא נכח לאורך כל המפגש עם ריבלין.

דין והכרעה

90. האירוע נשוא כתב האישום הוא אירוע קצר במהלכו, כך נקבע, הוכה ריבלין בשלוש סטירות לפניו. טענות המערער מתייחסות לסטירות שנפלו בדברי ריבלין ביחס למיקום הסטירות- לחי ימין או שמאל- ומספר הסטירות. אמנם, וכפי שציננה גם ב"כ המשיבה, עדותו של ריבלין איננה עקבית בעניין זה, אולם המדובר באירוע קצר ובעדות שניתנה בחלוף כשנתיים ממועד ההתרחשות. בנסיבות אלו קשה לייחס לסטירות האמורות משקל רב. כך העד הסביר **"יכול להיות שהתבלבלתי וזה היה בלחי ימין.... לא התמקדתי באיזה צד הגיעו הסטירות. אני יודע שקיבלתי זעזוע וכאבים"** (עמ' 86 ש' 19-16).

91. גרסתו של ריבלין אינה עומדת לבדה, היא נתמכת בעדותה של בתו. הבת העידה הן על מצבו הנפשי הנסער של אביה, על דבריו כי נחקר על ידי שלושה שוטרים שהטיחו בו שהוא גנב ונתנו לו **"סטירה או בוקס"** (עמ' 91). הבת זיהתה את המערער כמי שהכה את אביה, שכן אותו שוטר הוא אחד משלושת השוטרים שערכו את החיפוש בנוכחותה. הבת מסרה תיאור של כל אחד מן השלושה על פי סימני זיהוי חיצוניים ("הקטן שביניהם" "תימני גבוה" "מלא עם משקפיים") ואביה זיהה בפניה את השוטר שהיכה אותו כשוטר הקטן והרזה עם הזיפים, לכן הבינה במי מהשלושה מדובר.

92. מן הצילום שהוגש (ת/28) ניתן להתרשם מאדמומיות בצד לחיו הימנית של ריבלין. זהו סימן סביר ביחס

לתיאור הסטירה שספג.

93. עדותו של בן חמו לימדה כי ריבלין לא הודה ולא התמסר לחקירתו של פוגל (עמ' 195 ש' 27-32) והוא אכן צעק וביקש שיעזבו אותו (עמ' 196 ש' 2). אמנם בן חמו העיד כי לא ראה שפוגל מכה את ריבלין, אולם אישר כי לא היה נוכח בחדר הבילוש באופן רציף ומשמעות הדבר כי אין בעדותו זו כדי לאשש את טענתו של פוגל.

94. למעשה, דבריו אלו של בן חמו תומכים בגרסת ריבלין דווקא באשר לדינמיקה הכללית של התשאול ועומדים בסתירה לגרסתו של פוגל, לפיה ריבלין הודה ו"נתן לי הכל". מזכרו של המערער (ת/129) שבו תועד התשאול מלמד כי הלה הכחיש בתחילה אולם לאחר מכן הודה.

95. המערער העיד כי מעשיו של ריבלין, כמי שגונב מנשים קשישות וניצולי שואה, הכעיסו אותו ובחקירתו ציין כי זהו "מעשה נבלה" (ת/80). בכך ראה בית המשפט קמא ביטוי למעורבותו הרגשית העזה של המערער וכמניע שעמד בבסיס מעשיו. הואיל, וכבלש לא היה כל הגיון בביצוע התשאול לפני חקירתו של ריבלין.

96. כאמור, על רקע הקבץ דברים זה הרשיע ביהמ"ש קמא את הנאשם. לא מצאתי כי נפל פגם במסקנתו זו, לאחר שהתרשם ממהימנותם של ריבלין ובתו.

מספר מילים בטרם סיום

97. אף כי הכרעת הדין אופיינה בקיצור מה, לא מצאתי כי יש בכך כדי להצדיק התערבות בממצאים שנקבעו בה. הדיון לעיל בטענות המערערים מלמד כי אף מקום בו לא הרחיב בית המשפט קמא את נימוקיו, היו קביעותיו בעלות אחיזה ממשית בחומר הראיות. מעבר לכך, התרשמותו מן העדים הרבים שהעידו לפניו היא בעלת חשיבות גבוהה. נימוקי המערערים לא שכנעוני כי מתקיימים כאן אותם מקרים חריגים בהם יכול בית המשפט שלערעור להתערב בקביעות אלו (להרחבה ראה ע"פ 2099/15 עטאלה נ' מדינת ישראל, 22.5.16).

סיכומם של דברים

98. על רקע האמור לעיל אציע לחברותי לדחות את שלושת הערעורים ולהותיר על כנה את הרשעת המערערים.

ג'ורג' קרא, ס"נ
שופט

השופטת א' נחליאלי-חיאט:

אני מסכימה.

אסתר נחליאלי-חיאט, שופטת

הנשיאה ד' ברלינר:

אני מסכימה לאמור בחוות דעתו המפורטת והממצה של חברי. נראה כי בתיק זה בשל השילוב בין ממצאי הכרעת הדין ואופיין הפרטני של טענות הסנגוריה, לא היה מנוס מירידה לרזולוציות שהן בבחינת דק מן הדק, שלא כדרכה של ערכאת הערעור. יפה עשה חברי שהרים את הכפפה ולא הותיר אבן שלא נהפכה.

**דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד**

אשר על-כן, הוחלט כאמור בחוות-דעתו של ס"נ ג' קרא.

ניתן היום, כ"ג סיוון תשע"ו, 29 יוני 2016, בנוכחות הצדדים.

**אסתר נחליאלי-חיאט,
שופטת**

ג'ורג' קרא, ס"נ

**דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד**